

Taxa postala
plätti m num.
No. 30623/1934

Szerkesztő
és kiadó:
Bartók
Baron

10. Telefon: 18-60. Előfizetés:
Havonta 110, negyedévre 420,
évre 600, egészévre 1200
Földre: Havonta 2, negyedévre 8,
félévre 12, egészévre 20
Hirdetések díjazás szerinti
„UJ KELET” a transilvaniai
banatj zsidóság egyetlen
ja. Cikkeink utánnyomatát csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redaktor responsabil-Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc. Administrator delegat si girant responsabil-Felelős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editura, Registrul publicatiunilor periodice No. 43. Dos. 889. 1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Csüörtök, június 22.
1939—5699. Tamuz 5.
XXII. évfolyam, 136. szám.

VILAG TUKR

Piros szalag a gomblyukban

Gafencu román külügyminiszter emlékezetes franciaországi látogatása alkalmával az egész világsajtót bejárta a hír, amely náluk is napvilágot látott, hogy Románia külügyminiszterét azokért az érdemeiért, melyeket a román-francia kapcsolatok kibeszélésére s az európai béke védelmében szerzett, a köztársaság elnöke a becsületrend parancsnoki fokozatával tüntette ki.

Keskeny vörös szalag a gomblyukban — nemcsak a francia, hanem a világ minden nemzetbeli tudósának, politikusának, művésznének leghőbb álma ez. Kis vörös szalag, amelyet néha egy hosszú élet munkásságával sem sikerül megszerezni... A francia becsületrend a világ legismertebb és legelismertebb kitüntetésére s bár a rendnek már több, mint kétszázézer tagja van, ez nem azt jelenti, mintha olyan könnyű volna megszerezni.

A francia becsületrendet Napoleon császár alapította 1802 május 10-én — 137 évvel ezelőtt — azoknak a jutalmazására, akik valamilyen elismerésre méltó szolgálatot tettek hazájuknak. A rend eredetileg hat csoportból és négy fokozatból állott. Minden csoport élén nagymester, akárcsak a máltai lovagrendben s a hat nagymester felett a rend főkanclárja. Az első főkanclár maga Napoleon császár volt, ma a francia köztársaság mindenkor elnöke a becsületrend lovagjainak feje.

A rendnek alapításakor négy fokozata volt: lovagi, tiszti, parancsnoki és főtiszti, két évvel később azonban már újabb fokozattal bővült: a nagykeresztel. A becsületrendnek, amely különösen a világháború alatt valóságos esőként hullott a francia s a szövetséges nyugati hatalmak tisztjeire, a rend nagymesterének legutóbbi jelölése szerint 202.120 tagja van. Nagykeresztet 98. (Ezt a fokozatot csak államfők kapják s megkapta II. Károly román király is.) Főtiszt 614, parancsnok 3.405, tiszt 29.629 és lovag 168.374.

A becsületrendet a nagykanclár: a császárság bukása óta a mindenkor köztársasági elnök adományozza a kormány valamelyik tagjának, vagy a rend valamelyik nagymesterének előterjesztésére s a legfelsőbb tanács hozzájárulásával. A rend törvényei pontosan meghatározzák, milyen érdemekért kaphatja meg valaki a kitüntető vörös szalagot s annak melyik fokozatát, mégis akadtak világhírességek: politikusok, tudósok, művészek nagy számban, kik visszautasították a becsületrendet.

Lafayette tábornok, a nagy francia hadvezér és a francia hadsereg újjászervezője volt az első, aki nem fogadta el a becsületrendet. Az első nő, aki visszautasította George Sand, a mult század híres naturalista írónője volt s a rend azután hosszú ideig nem is vett fel tagjai sorába nőket. Nem fogadta el a becsületrendet, amelyet többször is felkínáltak neki, Georges Clemenceau, a „világháború apja”, sem s visszautasította a nagy békepolitikus, Aristide Briand is. Briand-t egy alkalommal a köztársaság elnökvé is jelölték s ha megválasztják — ő lett volna a francia köztársaság első olyan elnöke, aki nem tagja a becsületrendnek...

A rend tanácsa állandóan figyelemmel kíséri a tagok közéleti szereplését s ha erre alkalmat adnak, a kanclár megfoszthatja őket kitüntetésüktől. Ilyen eset is sok fordult elő az eltelt 137 év alatt.

Zola Emil, a nagy író volt az első, akit a becsületrend törött tagjai közül, amikor elvállalta a hazaféltással vádolt Dreyfus kapitány védelmét és a „Le Humanté”-ban megjelent „Vádat emelek!” című s ké-

Ma dől el állítólag a moszkvai tárgyalások sorsa

Dél-Kína utolsó nyílt kikötőjét is elfoglalták és blokád alá akarják helyezni a japánok

London, június 21. Az angol kormány tagjai ma szokásos heti minisztertanácsra ültek össze. A megbeszélések tárgyát a tokiói angol nagykövetség a japán külügyminiszterrel folytatott tanácskozása képezte. Lord Halifax külügyminiszter beszámolt a londoni japán nagykövettel folytatott megbeszéléséről és ugyanakkor az angol-szovjet tárgyalások jelenlegi stádiumát is ismertette.

A Press Association arról értesül, hogy kormány körök nem akarják gyorsítani a moszkvai tárgyalások menetét, de remélik, hogy hamarosan eredményhez jutnak.

Párizs, június 21. A francia kormány külügyi bizottsága szerdán össült, amelynek során Bonnet külügyminiszter a távolkeleti és a danzigi helyzetéről számolt be.

London, június 21. Az angol lapok értesülése szerint a mai nap döntő jelentőségű a szovjet-angol megkegyezés kérdésében, mert a moszkvai külügyi hivatal mára jelzi a végleges válasz megadását. A lapok nem tartják valószínűnek, hogy Molotov lemond eredeti követeléseiről.

A Times szerint Lloyd George rossz szolgálatot tett Angliának akkor, amikor a Sunday Express hasábjain azt írta, hogy a demokráciák számára a szövetség megkötése elengedhetetlen szükségesség. Ezt a moszkvai diplomácia ugyanis teljes mértékben kihasználhatja, mint ahogy a Pravda már írja is.

A Petit Parisien moszkvai értesülése szerint a tárgyalások kedvező mederbe jutottak és hogy a legnagyobb nehézségeket már leküzdötték. A L'Oeuvre tudni véli, hogy ezáltal az angolok szabadkezelt adtak Strangnak a francia indítványok támogatása érdekében, amelyek szerint mindhárom aláíró akkor kérné a másik kettő segítségét, ha felfogása szerint lét-érdekkel forognak kockán.

Moszkva, június 21. Szerdán délután Molotov külügyi népbiztos folytatta megbeszéléseit a moszkvai francia és angol nagykövettel, valamint Strang külügyi tanácsossal, akik új javaslatot terjesztettek Molotov elé.

A német lapkommentárok

Berlin, június 21. (Rador.) A Völkischer Beobachter az angol „bekerítési” politikát kommentálva, azt írja, hogy a moszkvai kormány nemcsak a Balti-államokat illetően kér szabadkezet, de most már szövetséget igényel Japán ellen is.

A Foreign Office azon cáfolata kapcsán, amely szerint nem adtak újabb utasításokat a moszkvai angol nagykövetségnek és nem foglalkoznak a háromhatalmi egyezménynek a Távol-Keletre való kiterjesztésével, a Deutsche Allgemeine Zeitung a következőket írja: „A biztosíték paktumok láncolata, mely Németország bekerítését célozza, egyre jobban akadályozza Nagy-Britannia cselekvési szabadságát. Chamberlainnek magyarázatot kell szolgáltatnia az alsóház és az egész emberiség számára a kormány által az utóbbi időben folytatott bekerítési politikáról.”

A moszkvai kormány cáfolja a távolkeleti garanciákról elterjedt híreket

Moszkva június 21. (Rador.) A TASS ügynökség továbbítja a következő hivatalos közleményt: „Egyes német lapok június 20-án olyan értesülést közöltek, amely szerint Angliával és Franciaországgal folytatott tárgyalásai során a szovjetkormány bizonyos

garanciákat igényelt volna távolkeleti határai számára, ami akadályt jelentene az egyezmény útjában. A TASS felhatalmazást kapott arra, hogy ezeket az értesüléseket teljesen alaptalannak minősítse.”

Berlin, június 21. (Rador.) A TASS ügynökségnek a távolkeleti biztosítékok kérdésében kiadott cáfolatával kapcsolatban a DNB hírszolgálati iroda a következő megjegyzéseket teszi: „A moszkvai tárgyalásokat pénteken folytatták, de miután a Szovjetek és Japán közötti háború eshetőségére vállalandó kötelezettségek igen kellemetlenek Anglia számára, Nagy-Britannia még nem tudta magát elhatározni a szovjet feltételeinek elfogadására. A valóság nem titkolható el: A moszkvai tárgyalások szünetelnek, ami nem kellemes az angol külpolitika számára, tekintettel a Japán és Anglia közti egyre nagyobb feszültségre a tiensini vizsályból kifolyólag.”

Amerika és a japán-angol feszültség

Párizs, június 21. (Rador.) A tiensini feszültségről szólv a Le Jour a következőket írja: Számunkra a tennivaló igen egyszerű. Anélkül, hogy megpróbálnók kipuhatolni, vajjon ottani érdekeink többé, vagy kevésbé (Folytatása a 8-ik oldalon)

szőr rábizta magát a repülőgépre és Godesbergbe utazzon.

Tévedés volna azonban William Strangot a müncheni politika képviselőjének tartani. Változó ő, akárcsak Mercur, mindenütt közvetít, kiengyelit, kiengeszlet és higányként reagál az európai politika legkisebb hőmérsékletváltozására. Ezek a kvalitások emelték őt, egy kis mezőgazda fiát, az angol külügyminisztérium magas állására, amely rendszerint az etoni és harróvi exkluzív kollégiumok tanulói számára vannak fenntartva. Ösztöndíjasként végezte el Strang a londoni egyetemet és egy évet a Sorbonne-on töltött el, ahol számos diákkal, akik ma a Balkánon felelős miniszteri pozíciókat töltenek be, ugyanazon előadásokat hallgatta és a Bulvárd Michel bisztróiban vitákba mélyedt, amelyeket ma a zöldséztal mellett ugyanazon partnerekkel folytat.

Mint a nép fia, Strang mindig is szimpátiának örvendett Moszkvában. Először 1926-ban vonták be az angol-orosz megbeszélésébe. Később Belgrádban, majd a moszkvai angol követségben teljesített szolgálatot. Innen datálódik barátsága a szovjet számos vezetőjével; nem utolsó sorban a skót whisky-

szállítmányok révén, amelyeket diplomáciai csomagban küldtetett magának, orosz barátai számára. Litvinovval gyakran voltak heves vitái. De nem állami, hanem művészeti kérdésekben. Ha egyébként a világ legkonciliansebb embere is, művészeti kérdésekben nem ismer kompromisszumot. A kubizmusmal szembeni elutasításban — amely annak idején a szovjet hivatalos művészeteként szerepelt — éppoly szigorú volt, amennyire megértő a szovjet politikai kívánságaival szemben.

Richmondban, London közelében Mr. Strang nagy házat vezet. Itt tartja műgyűjteményét, amelyet diplomáciai utjai során vásárolt össze. Moszkvába való elutazása előtt egy parlamentri riporternek a következőket mondotta: „Szívesebben utaztam volna Genf-be”. Egy pillanatra még csak csend támadt szavaira. Diplomáciai nuanszókat szimatoltak a nyilatkozat mögött. Azt akarta volna mondani, hogy haszatalannak tartja az orosz paktummal kapcsolatos tárgyalásokat? A cáfolat azonban nem késett soká. „Az volt a tervem ugyanis — folytatta Strang —, hogy a hétvégén odautazom a Prado-kéllítés megtekintésére.”

Elégia a prágai kolbász felett

Nagy történelmi tragédiáknak vannak tragikomikus vetületei is.

Ilyen tragikomikus a vetülete a híres prágai kolbász sorsának is, melyet ezental nem hűsöl, hanem halból fognak készíteni.

Alapjában véve nem nagy ügy az egész, de mégis jellemző s ha majdan a cseh protektorátus történetét megírják, a prágai kolbász sorsát sem hanyagolhatják el a történetírók.

Az egykoron tejből, vajból és főleg húsban fűdő Prága hírhedt Sonkája és még hírhedebb kolbásza kénytelen kivonulni a cseh polgár és a külföldi polgárok háztartásából, mert felőbb hatalmak így akarják ezt.

S valószínűleg nem azért akarják így, mert a prágai kolbász hőmi irredenta érzéseket keltett fel a protektorátus alattvalóiban. A gyomor ugyanis nem bredenta természetű.

Ha van némi politikai íze a prágai kolbász kímulásának, annak az az oka, hogy a jelentések arról beszélnek, miszerint a prágai kolbászgárosonak csak az „Ersatz”, vagy a halhús között volt választásuk, ha továbbra is egzisztálni akartak.

Mert a hús eltűnt — mondja a jelentés — Csehországból.

Hogy hova tűnt, nem nehéz kitalálni. Bizonyos, hogy nem a német háztartásokat boldogítja, hanem inkább a németországi katonai konzervgyárakat.

S egyben a cseh protektorátus természetére is világot vet a prágai kolbász tragikomédiája, melynek számára a beigért boldogság egyelőre „Ersatzok”-ban és halhúsban revalálódik — a többi „előnyök” között.

Ha némileg népiesen akarnók kifejezni magunkat, úgy egy ismert dalszöveget variálhatunk: egy száí kolbász szében beszél, mint a legrealistikusabb levél, melyet valamely angol lap prágai levelezője küld lapjának az ottani állapotokról.

Ezeket az állapotokat még az a vigasz sem mészítja meg, mely arra hivatkozik, hogy a halhúsból készült kolbászt a katolikusok böjtnapokon is fogyasztják, sőt — amennyiben a vallási előírásnak meg felel — a zsidók is, akik bizonyára örülni fognak ennek, egyéb bokros örömeik közt.

A prágai polgárok többsége valószínűleg nem fog osztolni a katolikusok és zsidók örömeiben, de hát az öröm egyébként sem divat ma Prágában és környékén.

Legfeljebb az a reményes örvendeztetési meg a szívüket, hogy lemondásuk nem végleges a valódi kolbász örömeiről, mert amilyen forgandó a *ors kereké, még jöhét idő, amikor a hús Csehországban marad és a hal Németországban.

Mr. Strang

William Strang, a negyvenöt éves alminiszter, akit a Foreign Office Moszkvába küldött, hogy kihúzza a kátyúból a megrekedt orosz tárgyalásokat, megjelenésében kétségkívül nem hasonlít a görög istenekhez. Ennek ellenére is ez a keretes szemüvegét viselő, egyszerű megjelenésű tisztviselő még diákkorából a „Mercurius, az istenek követe” melléknevet viseli. Annak idején ezt a nevet mint a londoni egyetem ókori történelem-hallgatója kapta. Mr. Strang azonban lassan belenőtt abba a szerepbe, melyet mellékneve jelölt meg számára. Már néhány év óta repülő követe az angol diplomáciának. Ha valahol megakad a külpolitika szervezete, Strang repülőgépre száll és diszkrétan a helyszínre siet, hogy a félreértést tisztázza.

Eképpen teljesítette ő küldetését, midőn Sir Samuel Hoare az abesszin kérdésben kompromisszumos megoldásra törekedett az olaszokkal. De éppúgy rendelkezésére állott annak a teljesen ellentétes politikának is, amelyet Hoare utódja: Eden vezetett, midőn arról volt szó, hogy aláírásokat kellett gyűjtenie az Olaszország elleni szankciós megkegyezés számára. Midőn az elmúlt év szeptemberében a válság tetőfokra hágott, Strang, akinek mint a Foreign Office közep európai osztályvezetőjének jelentős szava volt, rábeszélte miniszterelnököt, hogy életében elő-

1939. JUNIUS 21.

ek

és azon szilárd akara
mbe, hogy megőrizze
fogainkat a szabadv
günk nem fog meghe
fenyegetéssel, vagy
resterkedésével szaz

a ultimátumot
gol kormányhoz
-kérdésben?

A Giornale d'Italia
pán jelent, hogy Fe
n Suad királynak ne
ntézett az angol kor
m szerint Saudi Ár
ot megszakít Angliá
g nem oldják a palesz
abok igazságos követe
A saudi-arábiai argo
ap szerint — utasítás
hogy azonnal kérje
emírtől, akivel szem
palesztinai kérdés
etközi helyzetet.

kormány
ton akarja
a katonai
ati időt

A francia kormány z
felhatalmazását ar
hogy rendeleti utón b
katonai szolgálati idő
minisztertanácsban el
szel elbocsátásra ker
is benn tartják. Az
emberben és októbert

ekedés Szlováki
tektorátus közt

nius 20. A német hat
szokol egyenruha visel

Szlovákia és a cse
között a közlekedés le
szünetel.

k gépjárművel
apán katonák

nankingi japán flotta
otta a sanghaji ang
hogy fejjeze ki sajnála
Fegyveres angol met
egy kikötőben és a kő
at gépjárművel riasz
ják a japánok — ellen
dással, amely szerint:
áll ellenőrizni a Jang
szállítását.

entik, hogy az intézte
dia ellen irányulnak
zadassági megszorító m
na Japánnal szemben
né magát a kötelezett
etben tartsa az anglo

propaganda
rszághán

A „Dziennik Poranny
ol be, hogy Lengyelor
k propaganda folyó
nyaralás ellen és a
sági kapcsolatoknak
kálása érdekében.
g, hogy ez lehet a let
arra a barátságstala
az olasz sajtó Len
különösképpen Dan

és Lapkiadó R.
Baren L. Pop
18-80.

MPRIMAT

őbb szállóigévé vált cikke. Dreyfus kapitány ártatlansága még életében kérdőt s visszatérhetett az Ördögsgigetről, Zola azonban csak halála után kapta vissza a piros szalagot.

A világháboru utáni években egy másik nagy író Viktor Margueritte is elvesztette a becsületrendet. „La garçonne” című regényét a rend nagytanácsa erkölcstelennek találta és az író felfüggesztették, hogy adja vissza kitüntetését.

Amikor George Sand visszautasította a becsületrendet, a nagytanács kimondotta, hogy *nő nem kaphatja meg többé a piros szalagot*. Hosszu ideig ragaszkodtak is ehhez az elvhez, de később egy nő miatt majd nem felemlített a becsületrend. Egy ízben ugyanis egy javaslat érkezett a nagytanácshoz, hogy Sarah Bernard-ot, a zsidó származásu nagy drámai színésznővel tegyenek kivételt s vegyék fel a rendbe. A tervnek a tanácsban és a rend tagjai között is sok híve volt s amikor a nagytanács végül mégis elutasította a javaslatot, tömegesen jelentették be a rendből való kilépésüket s egy hatalmas csoport új becsületrendet akart alapítani. Heves sajtótámadás indult a becsületrend ellen s a nagytanácsnak végül engednie kellett: *hatálytalanították a nőkre vonatkozó tilalmat és Sarah Bernard-nak feljárnak a becsületrendet, de a művésznő most már nem fogadta el.*

A Bernard-est után ismét hosszú ideig hiába ostromolták a nők a becsületrendet, csak a háboru utáni években nyílt meg számukra ismét az út. Egymásután kapták meg a becsületrendet Curie asszony, a rádiumkutató, Bandström Elza bárónő, a svéd vöröskereszt elnöknője, „Sibéria vöröshajú angyala”, aki hadifoglyok ezreit segítette vissza hazájukba. Lagerlöf Selma, a Nobel-díjas svéd író és néhány évvel ezelőtt a becsületrend lovagja lett Collette is, a népszerű francia író. *Csak Mistinguette felvételét tagadta meg a nagy tanács...*

1921-ig a rendjel birtoklása semmilyen anyagi előnnyel sem járt. A piros szalag lovagjai nem kaptak fizetést, vagy pénzbeli jutalmat s gyakran megest, hogy a legnagyobb francia kitüntetés tulajdonosai koldusszegényen haltak meg. 1921-ben a rend nyugdíjnyújtást alapított, de egyelőre csak a francia állampolgárságu tagok számára. A rend Saint-Germain-en-Laye közelében megvásárolt egy hajdani főúri kastélyt s itt parádicsomi otthont rendezett be nyugalmat óhajtó tagjai számára.

A becsületrend lovagjai azóta minden hónapban fokozatok szerint megállapított nyugdíjnyújtást fizetnek s öreg napjaikra visszavonulhatnak a nemzet nagyjainak menházába. (—s.)

Felhívás

a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara területében levő kereskedőkhöz és iparosokhoz (Cluj, Násáud és Somes megye).

Kamaránk elnöki tanácsa mai napon az alábbi táviratot intézte Armand Calinescu miniszterelnök és nemzetvédelmi miniszter ur öccellenciájához:

„Elnöki tanácsunk mai napon tartott ülésében a haza iránti legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel 250 ezer lejt ajánl fel a hadsereg felszerelési céljaira.”

Ezzel az összeggel azonban még nem tudunk eleget teljes mértékben a hadseregünk felszerelése érdekében kitűzött nagy célnak, amely hadsereg — amint ez év tavaszán láthattuk — sokkal többet tett, mint amennyi kötelessége volt a haza védelmében és határainak biztosítása céljából.

Kérjük az összes kereskedőket és iparosokat, adakozzék mindenki erre a célra akkora összeggel, amekkorát nélkülözni tud, mert bármennyit is adakoznának, kevés ahhoz, amit ellenértékünk kapnak.

A kereskedelem és ipar nyugodt menetét csakis drága és vitéz hadseregünk biztosíthatja.

Adományokat elfogad Kamaránk pénztára, vagy a Nemzeti Bank erre a célra nyitott külön számlája.

Cluj, 1939. június 19.
Az időközi bizottság elnöke: Besa Eugen.
Főtávirat helyett: Teodor Dobra s. k.

Fejfájás, migrén, hűlés - esen

ANTINEURALGIA

JAWOL

3 tablettát tartalmazó doboz - Lej 9

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Emigránsok, menekültek

MEGSZAVAZTA A BELGA SZENÁTUS A KORMÁNY ÁLTAL ELŐIRÁNYZOTT 6 MILLIÓ FRANKOS MENEKÜLT-SZÉLYEZÉSI KÖLTSEGVETEST. Megírtuk lapunk tegnapi számában, hogy a belga kormány hatmillió frank menekültsegélyezési költsön megszavazására kérte fel a parlamentet. A kormány javaslata tegnap került a szenátus elé, amelynek túlnyomó többsége megszavazta azt. A javaslat ellen csupán a flamand nacionalisták és a katolikus párt egy része foglalt állást.

A menekültsegélyezési költségvetés-tervezet megszavazása előtt igen élénk vita volt, amelynek során a szónokok az egész menekült kérdést felgöngyölítették. A szenátorok közül többen határozott szavakban tiltakoztak az antiszemitizmus ellen és méltatták a menekültek által hozott nagy gazdasági hasznokat azon államok javára, amelyek őket befogadták.

Rollin szenátor, brüsszeli egyetemi tanár és Belgium volt népszövetségi delegátusa felszólította a belga közvéleményt, hogy tanúsítsa a legmesszebbmenő türelmet a menekültek irányában. A belgák — mondotta Rollin — nem szabad elfeledjék, hogy 500 ezer belga állampolgár él és dolgozik külföldön. Ha azt akarjuk, hogy ezek a testvéreink jó bánásmódban részesüljenek, kötelességünk emberségesen bánni az országunkban élő idegenekkel. Máskülönb az én véleményem is az, hogy a kormánynak nem szabad megengedni a menekültek letelepülését a nagyobb városokban, mint amilyenek Brüsszel, Antwerpen és Spa, mert azokban ugyanis túlsok idegen lakik.

Hanquet katolikus szenátor köszönetét fejezte ki a kormánynak azért a nagylelkűségéért, amellyel hatmillió frankot irányzott elő a menekültek fenntartására. Megelégedését tolmácsolta azon kezdeményezés fölött is, hogy Belgium az első államok között volt, amely engedélyezte a St. Louis 250 szerencsétlen utasának partraszállását. Hanquet szenátor éles szavakban bélyegezte meg az antiszemita izgatást.

KASTÉLYBAN FOGNAK LAKNI A ST. LOUIS BELGIUMBAN PARTRA SZÁLLÓ UTASAI. Janson igazságügyminiszter beszédet mondott a belga parlamentben, amelynek során kijelentette, hogy Belgium ezideig 22 ezer menekültnek nyújtott menedéket. Ezeknek több, mint a fele híján van minden anyagi eszközhöz és ezeket a zsidó segélyező szervezetek tartják fenn. A kormány menekültügyi költségvetésével kapcsolatosan a miniszter kijelentette, hogy tudatában van, milyen nagy megterheltség az ország számára az e célra szükséges havi félmillió frankos kiadási többlet. Ne tegyünk azonban semmit ezekért a szerencsétlen zsidókért? Itéljük őket lassu halálra, vagy esetleg öngyilkosságra? Bizuk őket a közjótekonyságra? — kérdezte beszédében Janson. Végül megköszönte Hanquet szenátor „bátor és emberes” beszédét. A miniszter közölte végül azt is, hogy a kormány a Marnoffe-kastélyt bocsátja ama 250 menekült rendelkezésére, akik a St. Louis-zal Belgiumba érkeznek. A kormány, berendezés végett, máris átadta a kastély kulcsait a brüsszeli zsidó menekültügyi bizottságnak.

Itt írjuk meg, hogy a St. Louis június 17-ikén délután érkezett meg Antwerpenbe.

DR. LÁSZLÓ ÉS HARRY GOODMAN KÖZBENJÁRÁSA AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTERIURBAN A KÁRPATALJAI ZSIDÓK ÉRDEKÉBEN. Dr. László, az ungvári zsidó hitközség jelenleg Londonban tartózkodó elnöke, valamint Harry Goodman, az Agudas Jisrael politikai titkára, pénteken, június 16-ikán kihallgatáson jelentek meg az angol külügyi hivatalban, hogy megtárgyalják a Magyarországhoz csatolt Kárpátukrajnában élő 120 ezer főnyi zsidóság problémáit. Kifejtették, hogy különösen tragikus annak a három ezer lengyel állampolgárságu zsidó-

nak a sorsa, akiket a magyar hatóságok ki akarnak utasítani, viszont Lengyelország elzárkózik befogadásuk elől. Ezeket a zsidókat most koncentrációs táborokba való internálás veszélye fenyegeti.

A minisztérium hivatalnokai kijelentették, hogy igen nagy érdeklődést tanúsítanak a kérdés iránt és azt a gyarmattügyi minisztériummal karöltve, igyekezni fognak megoldáshoz juttatni. Zsidó körökben remélik, hogy ezeknek a közbenjárásoknak meg lesz a kellő eredményük és sikerülni fog elhárítani a három ezer zsidó feje fölül a kiutasítás veszélyét.

ROOSEVELT ELNÖK FELESÉGE ÉS A MENEKÜLTEK. Roosevelt elnök felesége cikket írt a Newyorkban megjelenő „Democratic Digest” című lapban, amelyben támogatja Wagner és Rogers szenátoroknak azon javaslatát, hogy az elkövetkezendő két évben az Egyesült Államok huszezer menekült gyermeknek adjanak menedéket.

Dél-Afrika

COHEN DELAFRIKAI FŐRABBI HALALA. A délafrikai Bulavayóban meghalt a napokban Isac Cohen, az ottani zsidó hitközség rabbija és a cionista szervezet elnöke. Cohen főrabbi 1876-ban született Londonban, tanulmányait a londoni Jews College-ben végezte, majd 1899-ben Dél-Afrikába került. Tagja volt a brit becsületrendnek és a dél-afrikai cionista szövetségben Rhodeziát képviselte.

Lengyelország

A GAZETA POLSKA SZIGORU INTÉZKEDÉSEKET KÖVETEL A LENGYEL FŐISKOLÁK RENDJÉNEK VISSZAÁLLTÁSÁRA. A Gazeta Polska, a lengyel kormány lapja, vezércikkben foglalkozik azokkal az intézkedésekkel, amelyeket Sviotoslavski professzor, lengyel közoktatásügyi miniszter 18 lembergi diákszervezet ellen foganatosított. Mint ismeretes, a lembergi technikum szenátusa követelte, hogy ezek a szervezetek nyilvánosan bélyegezzék meg egyik zsidó diák nemrégiben történt meggyilkolását. A szervezetek ezt visszautasították és ennek eredménye volt a közoktatásügyi miniszter feloszlátási végzése.

Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a lap

A Balkán-szövetség lényegében nem „balkáni”

Iorga professzor cikke az athéni beszédekről

Bucuresti, június 21. Iorga professzor a Neamul Romanesc tegnapi számában „Örvendetes megállapítás” cím alatt a következőket írja:

A külügyminiszter ragyogó európai utja során hangsúlyozta, hogy Románia az egyetlen lehetséges politikai folytatja: a béke politikáját, amely nem felejt el semmit, nem áldoz semmit, de nem is utasít vissza semmilyen együttműködést gazdasági téren, ahol a világháboru előtt mindenki segíthette a másikat a gazdaságok kicserélése, sőt előállítására terén is. Athéni beszédében a külügyminiszter ószintén rámutatott arra, hogy a négy államnak a békeért való egyesülése csak azért „Balkán” szövetség, mert ezt az elnevezést találták jónak az első kezdeményező ideológusok és romantikusok. Ahogy azt a tudósok megannyiszor mondták, mint ahogyan én magam is kihangsúlyoztam: Románia kárpáti, Jugoszlávia dinári, Görögországi tengeri

most mindennél világosabban hogy az egyetemek, amelyek értéket hivatottak és a törvényszegés me-Landesberg zsidó diák meg-rioriális jogokat élvező hová a hatóságoknak nincs bejárás. zservezeteket, hogy itéljék el a gyilkosságot. A szóbeli megbélyegzések értéke azonban fölöttébb kétséges. A jelenlegi intézkedések csak bevezetői kell legyenek azoknak a további intézkedéseknek, amelyek egyszerű és mindenkorra hivatottak megisztítani a főiskolákat a bűnözőktől. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyetemek által élvezett exterritoriális rendszer a demoralizálódáshoz vezet. Amíg ez a helyzet tart, azokat a nagy összegeket, amelyeket az állam az egyetemek fenntartására fordít, ki-dobottaknak kell tekintenünk.”

Németország

AUSZTRIÁBAN IS BEVEZETÉK A KÖTELEZŐ NEVEKET A ZSIDÓK RÉSZÉRE. Június 16-ikán a német igazságügyminiszter rendeletet tett közzé, amelyben kiterjeszti a volt Ausztria területére is azt a törvényrendeletet, amely szerint a zsidók kötelesek nevük mellé az Israel és Sara nevet illeszteni. A rendelkezés előírja azt is, hogy a zsidó szülők gyermekeik elnevezését kötelesek a rendőrségnél előzetesen bejelenteni.

Szlovákia

„PÁNSZLAV PROPAGANDA” MIATT SZAMOS ZSIDÓT TARTOZTATTAK LE SZLOVÁKIÁBAN. Prágába érkezett híradás szerint, a szlovák hatóságok számos zsidót tartóztattak le az utóbbi napokban azon a címen, hogy pánszláv propagandát folytatnak. Ezek a zsidók állítólag egész Szlovákia területét pánszláv propaganda röpecdélával árasztották el.

Cseh protektorátus

A PRÁGAI VÁROSI TANÁCS LE AKARJA FOGLALNI AZ ÖSSZES ZSIDÓ VAGYONOKAT. A prágai városi tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy lépéseket fog tenni az összes zsidó vagyonok lefoglalására és átvétele érdekében.

Ebben az ügyben élénk tárgyalások folynak a városi tanács és Neurath birodalmi protektor irodája között. Ugy hírlik, hogy a tanács szeretné megszerezni a protektor engedélyét, a fenti terv keresztülviteléhez.

Franciaország

A PÁRIZSI ZSIDÓSÁG A FRANCIA FORRADALOM 150-IK ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPLI. A francia forradalom és a zsidó egyenjogúsítás 150-ik évfordulója alkalmából a párizsi zsidóság két nagyszabású ünnepséget rendezett. Az egyiket a Palais d'Orsay nagytermében rendezte az Union des Societes Juives, míg a másodikat az Emberi jogok ligája elnökének, Victor Baschnak elnöklete alatt a Federation des Societes Juives rendezte. Ezalkalomból ünnepi bankettet rendeztek, amelyet a francia közelet több ki-magasló egyénisége üdvözölt. Igy Jaques Ducloux, a kamara alelnöke, Romain Rolland, Verrier püspök, Jeanneney, a szenátus elnöke, Henry de Kerillis, Justin Godard szenátor, Prevost de Launey, a párizsi hitközségi tanács elnöke és Edmond Fleg.

Bev
kedo

Palesztinába

Sighet, június
kivándorlási láz
újabb hatalmas
zsidóság körében

Egész sereg z
cia hirtelen ós
magasra szökött

Hozzá tartozik
a zsidók mindig
segíteniök kell m

az átképzésre is
kor ennek az a
egészen korláto

bizonyítja, hogy
is — amikor az
sorompói zárva p
tekben csak p
Ezer s
nyitva
Paradi

A tókes osztál
találhat a földke
ahol szívesen lát

Eklatáns példa
lyet egy ismert s
az angol gyarm
rusz szigetétől.

Ciprusz

Ciprusz szigete
órányi távolságra
ren Palesztinától

pedig 9 órányira
nyira van a tör
Sziáritól, 248 óra

és 48 órányira a
Constantától háro
hető meg, beleszá

bőző kikötőkben
350.000 lakosa va

a többi nagyrésze
és zsidó. A zsidó

Palesztinából, Au
és Romániából szá

Ciprusz éghajla
igen változatos. S
Szőlő (a cipruszi

olajbogyó, füge,
mandarin, cseres

mut, az összes z
tűnő burgonya,
gyümölcsök, stb.

ben exportálja, u
és egyéb háziáll

Idegenforgalma
turisták szívesen
istenáldotta vidék

Miután az ang
(letelepedési engé

elés után a bev
állampolgárságot

elhelyezése az an
gyarmatokon ne

mástermészetű k
az exportüzletek
a termények jó r

bilisak.

A megélhetési
font sterlingből r

család. 3—4 szob
világítását együt

zött váltakoznak.

Nagy
tőssége

Ciprusz szigete
ság elég magas

mindenki beszéli
angolt, görögöt

beszélnek francia
minimálisak. Aki

számba és család
tása után megka

Bevándorlási és elhelyezkedési lehetőségek Ciprusz szigetén

Palesztinába indult „illegálisok” tragédiája és a máramarosi zsidó ifjuság allija-mozgalma

Sighet, június 21. (Az Új Kelet tud.) A kivándorlási láz az utolsó néhány hét alatt újabb hatalmas lendületet vett a máramarosi zsidóság körében is.

Egész sereg zsidó közép- és kisegzisztencia hirdelen összeroppánása jelzi ennek a magasra szökött lélegzőnek a fel, amikor ennek az anyagi előfeltételei már csak egészen korlátozottak. Holott a gyakorlat bizonyítja, hogy a zsidó kivándorlás még ma is — amikor az összes bevándorlási területek sorompói zárva vannak előttünk — nagymértékben csak: pénz kérdése.

Ezer font sterlinges tőkék egy nyitva áll a „Földközi tenger Paradicsoma”

A tőkés osztály ma is viszonylag könnyen találhat a földkerekségen olyan területet, ahol szívesen látják a befektetett pénzt. Eklatáns példa erre az az értesítés, amelyet egy ismert szigeti nagyvállalkozó kapott az angol gyarmatbirodalomhoz tartozó Ciprusz szigetéről. Egy az okirályságból nem-

regeen a cipruszi Larnaca kikötővárosba kivándorolt gyáros kimerítő információiról van szó, amelyekből az is kitűnik, hogy minimálisan 1000 font sterling felmutatása ellenében az angol kormányhatóságok általában mindenkinél megadják a letelepedési engedélyt a „Földközi tenger Paradicsomában” — ahogyan Ciprusz szigetét az utelírások jellemzik.

Ahol még szívesen látják a zsidó kezdeményező erőt

Ugyancsak a fent említett okirályságból elszármazott zsidó nagykereskedő leveleiből tűnik ki, hogy az angol kormány gyári berendezéseket, gépeket is hajlandó beszámítani az 1000 fontba és hogy Ciprusz szigetén egész sereg olyan ipari vállalatot lehet létesíteni, amely igen rentabilisnak ígérkezik. És szívesen látják a zsidó kezdeményező erőt és szakképzettséget. Egy romániai tőkés csoport — köztük erdélyiek is — már előkészületeket tettek a Ciprusz szigetén való letelepedésre.

A szigeti vállalkozó a levélterjesztéssel egyidejűleg bővebb fevilágosításokat is kapott. Ime néhány adat:

Ciprusz fekvése, klímája és természeti kincsei

Ciprusz szigete repülőgépen mindössze egy órányi távolságra fekszik a Földközi tengeren Palesztinától, személyszállító hajóval pedig 9 órányira. Ugyancsak vizuon 7 órányira van a török partvidéktől, órányira Szíriától, 243 órányi távolságra Egyiptomtól és 48 órányira a pirusi görög kikötőtől. Constanțătól három és félnap alatt közelíthető meg, beleszámítva a hajónak a különböző kikötőkben való időzését is. Mintegy 350.000 lakosa van, akik közül 60 ezer török, a többi nagyrészen görög, kevés angol, olasz és zsidó. A zsidók főleg Lengyelországból, Palesztinából, Ausztriából, Csehszlovákiából és Romániából származnak.

Ciprusz éghajlata roppant kedvező, flórája igen változatos. Sikkságjain minden megerem. Szőlő (a ciprusi borok világhírűek), narancs, olajbogyó, füge, szentjánoskenyér, mandula, mandarin, cseresznye, meggy, dohány, párizs, az összes zöldségfélék, különösen kintinó burgonya, az összes gabonafélék, gyümölcsök, stb. Mindezeket nagy mennyiségben exportálja, ugyancsak szarvasmarhák és egyéb háziállatokat is szállít külföldre.

Idegenforgalma igen jelentős, a gazdag turisták szívesen keresik fel a gyönyörű, istenáldotta vidéket.

Megélhetési viszonyok

Mintán az angol birodalomhoz tartozik (letelepedési engedély birtokában öt évi ottléte után a bevándorló elnyeri az angol állampolgárságot), a sziget exportcikkeinek elhelyezése az angol szigeteken, illetve a brit gyarmatokon nem ütközik sem vám, sem mástermészeti korlátozásokba. Eppen ezért az exportüzletek az ottani áruk olcsósága és a termények jó minősége folytán igen rentabilisak.

A megélhetési viszonyok: átlag havi 7—10 font sterlingből már megélhet egy 3—5 tagú család, 3—4 szobás lakosztály bére villanyvilágítással együtt másfél és három font között váltakozik.

Nagy ipari és mezőgazdasági lehetőségek

Ciprusz szigetén nyugodt az élet. A lakosság elég magas színvonalon él. Csaknem mindenki beszéli a lakosság három nyelvét: angolt, görögöt és törököt, ezenkívül sokan beszélnek franciául vagy németül. Az adók minimálisak. Aki mint turista érkezik az országba és családjáért az 1000 font felmutatása után megkapja a letelepedési engedélyt — olyan vállalkozást létesíthet minden további nélkül, amilyet éppen akar. (Szakképzett mesterelemek eseténként 1000 fontnál kisebb tőke felmutatásával is kaphatnak letelepedési engedélyt.)

Egy zsidó társaság nemrég műfog- és gombgyártat létesített, amely már szépen prosperál. Mások arany, asbest, réz, vas és festékanyag bányákra bukkantak és megkezdték azoknak kiaknázását.

Tere lenne még a következő cikkek gyártásának, amelyeknek exportlehetőségük van:

magukat minden poklon és valahol Erec Jiszrael sziklapartjainál szárazföldre érjenek. Alig van olyan tengeren bolyongó „illegális” hajó, amelynek sorsát nemcsak az általános testvéri együttérzés, de a közeli rokoni aggodalom ne kísérmé Máramarosban.

Pár nappal ezelőtt egy ismert szigeti zsidó intellektuel Kréta szigetéről kapott levelet Szlovákiában élt testvérecsétől. Az illető fiatalember egyik szerencsétlensorsu utasa annak az „illegális” hajónak, amelynek 800 utasa érdekében a napokban Wedgwood ezredes interpellációt intézett a gyarmattügyi miniszterhez.

A fiatalember a legkeserűbb hangon vázolja tragédiájukat. Március 12-én indultak el Szlovákiából egy dunai hajóval, közvetlenül Csehszlovákia feldarabolása előtt. Csaknem valamennyien a csehszlovákiai cionista mozgalom elítélőjei középv intellektuelek. Nyolcszázan voltak és már sejtették a reájuk leselkedő veszedelmet.

Nyolcszáz menekült intellektuel tragédiája

Március 20-án Constanța átszállították őket az „Aghois Nicolaos” nevű hajóra és elindultak Palesztina felé. Három hetet kinos vergődés után jutottak el három kilométernyire a palesztinai partokhoz. Az angol órség

Magyarországon a zsidó kezdeményező erőt és szakképzettséget. Egy romániai tőkés csoport — köztük erdélyiek is — már előkészületeket tettek a Ciprusz szigetén való letelepedésre.

Amit még tudni kell

A sziget fővárosa Nicosia, amelynek 35.000 lakosa van. Larnaca mellett pedig jelentős kikötője: Limassol és Farmagusta. Mindhárom mintegy 15.000 lélekszámmal. Larnacának repülőtere is van. A három kikötő intenzív utas- és áruforgalmat bonyolít le. A földárak az utóbbi időben az intenzívebb bevándorlás folytán emelkedő tendenciát mutatnak. Ma átlag 3—7 font sterlingért lehet vásárolni egy dunam földet (1 cipruszi dunam 1350 négyzetméter) a városok közelében.

Az élet

Jellemző a kis szigetre az is, hogy évek hosszú sora alatt nem fordulnak elő büntetések, lopások; bárki nyitott ablak vagy ajtó mellett alhatik. Szinte patriarchálisnak mondható életét élnek itt az emberek. Ugyanakkor a civilizáció vívmányai sem hiányoznak: kifogástalan aszfaltutak, nagyszerű világítás, közlekedési eszközök (vasutja kevés van). Elegáns szállók és vendéglők várják a turistákat.

A munkabérek még alacsony színvonalon állnak. Különböző nyelvű iskolahálózatok kifogástalanul működnek. Az egészségügyi viszonyok a nagyszerű klíma folytán igen kedvezőek.

A máramarosi kivándorlási mozgalom

Függetlenül az általános jellegű nagyszabású kivándorlástól, amelyre Máramarosban, ebben a zsidó lakta vármegyében is egyre komolyabb előkészületek történnek, a máramarosi zsidóság — elsősorban a mindkét nembeli fiatalok — változatlanul Palesztinára helyezi a fősúlyt. A Fehér Könyv fekete meglepetése és fájdalma nem lohasztotta le sem a lelkesedést, sem a vállalkozási kedvet.

Egy „illegális” kétségbeesett segélykértése a Kréta szigeten veszteglő hajóról

Szinte naponta indulnak utnak a lelkesedéstől fűtött ifjak, hogy keresztyülvekedjék

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

azonban észrevette őket és tüzeléssel visszafordulásra kényszerítették a hajót. Az egyik utas halálát lelte, a másiknak a karját lőtték szét. Ismét hetekig bolyongtak a nyílt tengeren, míg Kréta szigeten kiköthettek.

Az itteni hitközség emberfeletti áldozatok árán gondoskodik élelmezésükről. Még mindig ott vesztegelnek, bár ezt a kikötőt is el kell hogy hagyják. A hitközség sem bírja tovább, az emberek az éhségnek és a legnagyobb nélkülözéseknek vannak kitéve, a hasonló sorsra jutott „Astir” hajó utasaival együtt.

A legszomorúbb a dologban, hogy a szlovákiai emigránsok egy szélhámos vállalkozónak köszönhetik tragédiájukat. Ez jelentős összegeket szedett össze azzal, hogy gondoskodni partraszállításukról Palesztinában. Végül sorsára bízta a hajót és utasait, ő maga pedig a pénzzel Londonba ment — szórakozni.

Segélykiáltások

A szélhámost elcsípték és igyekeznek kártérítésre bírni. A hajó szerencsétlensorsu utasainak a helyzetén ez azonban vajmi keveset változtat. A világ összes számottevő zsidó segélyszervezeteihez és testületeihez elküldték kétségbeesett S. O. S. kiáltásukat.

Káhn Kálmán

Select Mozdó MAI KEZDETTEL SZTÁROK FILMJE!

Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalinda Russel

rendkívüli trió egyetlen filmje:

Négyes fogat

Rendezte: Kertész Mihály.

Minden jelenetében szellemes, fordulatos film.

MŰSORON KIVÜL LEGUJABB HANGOS ROMÁN HIRADÓ!

Fontos semmitűszéki döntés állampolgársági kérdésben

A régi állampolgársági törvény 67. szakaszának helyes értelmezése

Bucuresti, június 21. Állampolgársági téren rendkívül fontos joggyakorlatot létesített a legfőbb semmitűszék egyesített tanácsa, Andrei Radulescu főelnök elnöklése alatt. A régi állampolgársági törvény 67. szakasza értelmében azok, akik az állampolgársági törvény 67. szakasza értelmében tartózkodtak otthon, utólag is kérhették a lajstromba való felvételüket, ha távollétüket igazolták. A nagykütilői törvényszék és szakasz alapján elrendelte özvegy Simon Amália utólagos beírását. A belügyminisztérium a döntés ellen felfolyamodással élt,

azzal érvelve, hogy az otthonuktól távolléte alatt a törvény csak azokat érthette, akik a lajstrom összeírása idején külföldön tartózkodtak.

Ezt az álláspontot képviselte a minisztérium jogtanácsosa, a legfőbb semmitűszék előtt. Az özvegy képviselője ezzel szemben rámutatott arra, hogy az otthonról való távollét szempontjából lényegtelen, hogy valaki az országban tartózkodik-e, vagy sem. A legfőbb semmitűszék magáévá tette ezt az álláspontot és elutasította a minisztérium felfolyamodását.

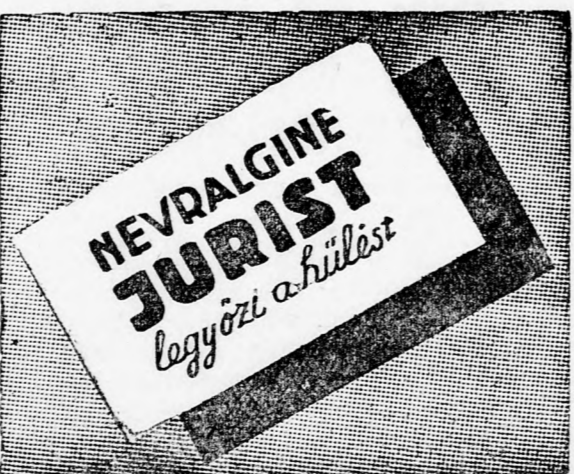
Rossz utakon — kevés autó...

A bucaresti Semmalul érdekes statisztikája

Bucuresti, június 21. A Semmalul kimutatása szerint az utak helyzete 1935-ben a következő volt: Egész Romániában (amelynek területe 295 ezer 49 négyzetkilométer és egy négyzetkilométerre 61 lakos esik) az egész utahálózat hosszúsága 108 ezer 315 kilométert képvisel. Ebből országot 13 ezer 13, megyei ut 32 ezer 232 és községi ut 63 ezer 69 kilométer. Országrészenként a következőképpen oszlanak meg:

Bánát 8.839
Körösvidék és Máramaros 6.153
1936-ban az utahálózat hosszúsága csökkent. Részben egyes utak használhatatlenné váltak, részben pedig — nem építettek újjakat.
Ezeket az utakon 1934-ben 34 ezer 590 autó, 1935-ben 36 ezer 286, és 1936-ban 36 ezer 713 autó közlekedett.
Ezek közül a szorosabb értelemben vett autók száma 22—23 ezer között mozgott, az autobuszoké 2600—2800 között, a teherautóké 5—6 ezer között és a traktoroké 800—1500 között.
1936-ban 23 ezer 205 volt az országban. Ebből Bucurestiben 8602 közlekedett, míg az egész országra összesen 14 ezer 603 turista autó esik.

Oltenia	8.134 km.
Muntenia	20.969 „
Dobrudza	7.385 „
Moldova	15.789 „
Besarábia	14.812 „
Bukovina	3.033 „
Erdély	23.198 „

kedelmi kódexnek a rendelkezéseit. január 1-én életbe lépésére ismét lehetővé válnak a törvények. Emiatt a bírósági körök interve- egyes cikke módosítások már elkészül- belül kihirdetik. A kedelmi kódex-szel.

HIREK

Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő légnyomás, süllyedő hőmérséklet, enyhe északi és nyugati légáramlás, esők északon.

A FENYLŐ ARC. A legszebb női arcot is elcsufítja, ha az orr, vagy a homlok fénylik. Kitűnő szolgálatot tesz ilyen esetben a **SULFAMYL-puder**, amely megszünteti az arc zsírosságát.

Törökország rövidesen repülőgépeket fog gyártani Anglia számára. Londonból jelentik: A Daily Express szerint Törökország rövidesen repülőgépeket fog gyártani Anglia számára. George kapitány angol légi attasé a minap több török tisztviselő társaságában Londonba utazott, hogy tervet dolgozzanak ki, amely egyelőre titokban marad. Még nem lehet tudni, milyen modelleket fognak építeni és hogy angol mérnökök fogják-e vezetni a gyárat.

Egy véletlenül felrobbant torpedó idezte elő a „Phenix” francia tengeralattjáró katasztrófáját. Párizsból jelentik: A „Phenix” buvárhajó tragédiája felett még mindig nem tud napirendre térni a francia közvélemény. Ebben az esetben is, mint Angliában, szigorú vizsgálat elrendelését követelik. A francia tengerészeti hivatal értesítése szerint a szerencsétlenséget egy véletlenségből felrobbant torpedó idezte elő. A buvárhajó színeli támadást hajtott végre a távolkeleti francia hajóraj zászlóshajója ellen. A buvárhajó torpedócsövébe levő torpedó a támadás során felrobbant és a robbanás ereje a hajó testét úgy megrongálta, hogy a betóduló víztömegek percek alatt a tenger mélyére süllyesztették. A buvárhajót tegnap megpróbálták drótkötelek segítségével kimenteni, de a kötélt elszakadt. Most ismét drótkötelek segítségével akarják sekélyebb víz felé vontatni, ahol majd buvárok segítségével talán felszínre lehet emelni. A francia tengerügyi hivatal elhatározta, hogy az elsüllyedt buvárhajó helyébe új buvárhajót építtet, amelyet ugyancsak „Phenix” névre fognak keresztelni.

Más hibája miatt lett öngyilkos a kolozsvári járásbírószék tisztviselője. Emlékeztet, hogy Vlad Joachimmé, a kolozsvári járásbírószék tisztviselője, néhány héttel ezelőtt lakásán felakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkosság ügyében megindult nyomozás során kiderült, hogy a tisztviselő tulajdonképpen más hibájáért ment a halálra. A nyomozás szálai Matache George járásbírószék tisztviselőhöz vezettek, akinek az ügyesség közokirathamisítás gyanújával leartóztatott. A vádirat szerint ugyanis Matache már hónapok óta sorozatos okirat-hamisítást követett el azzal, hogy késve beadott járásbírószék fellebbezéseket korábbi keltezésű irtatta. Amikor az íktatókőnyvből rájötték a hamisításra, Vlad Joachimmét vonták felelősségre. Vladné, egyelőre ismeretlen okok miatt, magára vállalta a hamisítást, majd hazatérve lakására, felakasztotta magát. A vádirat szerint ezeket a hamisításokat nem Vlad Joachimmé, hanem Matache George követte el. Az érdekes és bonyolult ügyben hamarosan tárgyalásra kerül sor.

Életbeléptet Kolozsváron a csendrendelet. Kolozsvár város vezetői elhatározták, hogy csendet és rendet teremtenek a kolozsvári utcákon. Az éjjeli órákra tiltották a gépkocsik hangos túlközlését, néhány nap múlva pedig nappal sem fognak jelt adni a gépkocsik, mert azt a kocsivezetőt, aki mégis megszóllaltatja járművének szirénáját, súlyosan meg fogják büntetni. A napokban a városházán tanácskozást folytattak az erre illetékes tényezők. Dr Bornemisa Sebastian polgármester által megtartott értekezleten dr Vlad városi főorvos, a rendőrség képviselőjében dr Cosma rendőrkapitány, a forgalmi igazgatóság vezetője és az osztályvezetők vettek részt. Az értekezlet különböző rendszabályok életbeléptetését határozta el s ezek között a legfőbb az, hogy a gépkocsik nappal sem túlközlhetnek. Igaz ugyan, hogy ez a gyalogjárók fokozottabb óvatosságát követeli meg, de erre szükség is van, mert sehol a világon talán nem olyan könnyelműek a gyalogjárók, mint nálunk, ahol lelépnek a járdáról az emberek anélkül, hogy az uttesten közlekedő járművekre figyelnének. Pedig minden gyalogjárónak tisztában kell lennie azzal, hogy ha a gyalogjáróról lelép és az uttesten valami baleset éri, azért 90 százalékban ő felelős és csak 10 százalékban a jármű vezetője. A rend- és csendrendelet a legközelebbi napokban jelenik meg, tájékoztatni fogja a város polgárságát arról, hogy mi a teendője.

Megkezdődött a brassó-brailai országút építése. Bucarestből jelentik: A Neamul Románesc írja a következőket: A napokban megkezdődtek a munkálatok az országút építésére, amely a lehető legközelebbi összeköttetést teremti meg Brassó és Braila között. Nem lehet eléggé hangsúlyozni ezen út gazdasági és stratégiai fontosságát. Az út, hirtelen rövidesen elkészül. Fontos szőlőtermő és erdővidéket kapcsolnak be ezáltal fokozottabban a gazdasági vérkeringésbe, másrészt pedig számos kiviteli cikk lesz ezúton Erdélyből a Dunához és a tengerhez szállítható. Az út uti rendkívül fontos összekötő kapocs a védelmi erő számára, ha a haza veszélybe kerülne. Nemkevésebb fontos ez az út turisztikai szempontból is. Örömmel várjuk az új megvalósítást, hangsúlyozva, hogy az ugyancsak a nemzeti ujjászületés új rendszerének köszönhető, amelyet magas bölcsességében Károly király adott az országnak.

Uj záróra Szigeten. Szigetről jelentik: Hosszas huzavona után új megállapodás jött létre a szigeti kereskedők és alkalmazottaik között a nyári záróra tekintetében. A megállapodás értelmében a nyári hónapokon át a déli záróra minden egyes szigeti tüzletben 1 órától fél négyig tart. Az összes üzletek reggel 8 órakor nyitnak és este 7-kor zárnak. A téli hónapokban csak 1-3 óra között lesz a déli záróra.

Ha nincs étvágya, úgy igyék néhány napon át reggel éngyomorra felpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ezáltal bélműködése szabályozódik és így egész emésztése rendbejöhethet. Kérdezze meg orvosát.

A Szamosbe ölte magát egy 89 éves öregasszony. Az apahidai csendőrség értesítette a kolozsvári rendőrkezeseket, hogy tegnap este negyven 10 óra tájban az apahidai vasutvonal Szamos-hídjáról egy idős nő holttestét fogták ki a vízből. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a halott Nagy Bella 89 éves öregasszonnyal azonos, aki a tarcsai menedékhelyen volt elhelyezve és öngyilkosságát vetett életének. Az öngyilkosság ügyében a további eljárást a kolozsvári rendőrség folytatja le.

Rövid hírek mindenünnen. Londoni jelentés szerint Attlee örnagyot, az angol munkárpárt vezérét tegnap megoperálták. A műtét sikerült és állapotja kelendő. — Mint Isztanbulból jelentik, Yozgat helyiség közepében tojásmagasságú jég esett. Több halálos áldozata van az elemi katasztrófának. — Bucarestből jelentik, hogy Öfelsége dekretumot irt alá, amelynek értelmében a zsinat ülészekat június 26-án nyitják meg. — A Havas daniagi jelentése szerint a daniagi rendőrség betiltotta az 1927 óta minden évben megtartott kengyel regattát, a közrendre és biztonságra való hivatkozással. — Bécsből jelentik, hogy az ottani hatóságok rendeltetést adtak a zsidóknak, hogy a Práter-beli sportpályákat felkeressék. — Varsóból jelentik, hogy a daniagi rendőrség letartóztatta a Baltover angol hajó matrózait, akik „illetlenül” nyilatkoztak Hitler kancellárról. Később szabadon engedték őket, úgy-hogy a hajó elindulhatott. — Newyorki jelentés szerint Hecht Antont, a szövetségi fellebbezési bíróság newyorki elnökét két évi börtönrre és 10.000 dollár pénzbírságra ítélték korrupciós tevékenysége miatt. — Az egyiptomi külügyminiszter pénteken érkezik a bolgár fővárosba, Ankarából jövet. — Londonból jelentik, hogy a tegnap este Croydonba érkezett holland repülőgép fedélzetén volt egy Indiából érkezett beteg is, akit azonnal kórházba szállítottak. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a beteg kólera-gyanus. A repülőgép többi 20 utasát szigorú megfigyelésnek vetették alá.

Fordítások bármely nyelven, másolás, dr. Mandel Fordító Iroda, Memorandului 24. Telefon: 16-37.

Halálozások. Kedden váratlanul meghalt Kolozsváron Schweser Sándor bádógos, ötvenkét éves korában. A megboldogult tekintélyes családból származott és minden jótékonyági akcióból kivette részét. Szerdán délután temették nagy részvét mellett. Kóporsója fölött Glasner Akiba főrabbi tartott meleghangú gyászbeszédet. A különböző testületek nevében dr. Deák Jenő főorvos, Kahan József és Nuszbaum Mihály búcsúztatta.

Szigetről jelentik: Vasárnap délután elhunyt Máramaroszigeten 68 éves korában Fuchs Sámuelné, Fuchs Sámuel ismert magázó hitvese, akiben az Uj Kelet két munkatársa: Fuchs Marcell szatmári és Fuchs Ferenc marosvásárhelyi fiókvezetője édesanyjukat gyászolják, míg Jenő fia a szatmári „Sajtó” belső munkatársa. A megboldogult matróna közismert volt jószívűségéről és nemeselekedéséről. Temetése vasárnap zajlott le, őszinte, nagy részvét mellett. Az elhunytat a felsoroltakon kívül még két fia gyászolja: Fuchs Ernő szigeti szállítási vállalkozó és Fuchs Zsigmond temesvári kereskedő. — Pár nappal ezelőtt helyezték örök nyugalomra Gottesman Fülöp ismertnevű szigeti kereskedőt, aki hosszas betegeskedés után 71 éves korában távozott az élők sorából. Az elhunyt az utóbbi időben visszavonult életet élt, de igazi zsidó szívvel és áldozatkészséggel résztvett minden igaz zsidó ügy és jótékony cél mozgalom támogatásában. Még évekkal ezelőtt szép házat adományozott a „Talmud Tora” intézménynek, amelyben 80 szegény gyermek nyert állandóan ingyen talmudi kiképzést. Temetése megható példája volt a részvtének. Nyolcvan apró, szegény zsidó gyermek, a „Talmud Tora” neveltjei, égő gyertyákkal kísérté utódjára.

A kolozsvári munkabírószék döntése szerint a munkatörvénnyel ellentétes egyezség nem köthető. Sikó Lajos, a kolozsvári Mészáros Szövetség volt főtiktára, amidőn a szövetségből kilépett, felmondás, szabadság, stb. című egyezség alapján 44 ezer lej kielégítést kapott, amely alkalommal a további követeléseiről lemondott. Később Sikó pert indított a szövetség ellen a munkabírószék előtt, amelyben fizetési különbözletek és járandóságok megtérítését követelte. A munkabírószék előtt Sikóval történt egyezsége hivatkozott a szövetséggel, amelyek alapján a törvényszék II. szekciója előtt Sikó képviselőjében dr. Fendrich ügyvéd arra hivatkozott, hogy a munkatörvény vonatkozó paragrafusai köztörvény jellegűek és azzal ellentétes egyezség jogérvényesen nem köthető. A törvényszék a szövetséget további 40 ezer lej megfizetésére kötelezte.

Házasság. Szívesen látjuk rokonainkat, barátainkat és jóismerőseinket f. hó 25-én a timisoarai izr. nagytemplomban megtartandó egybekelési ünnepélyünkön. Baum Edith Timisoara és Beer Ernő Satu-Mare. Sürgősen: Baum Timisoara, Str. Toma 2.

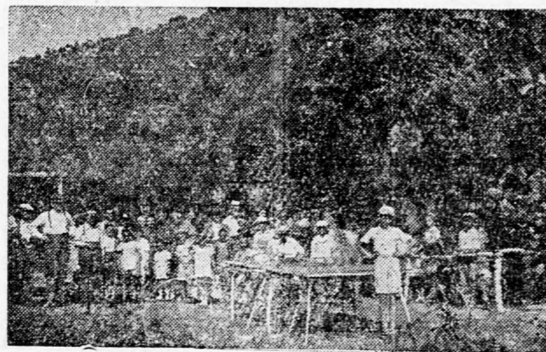
Orvosi hír. Dr. Reich Izidor belgyógyász rendelését szív- és véréredybeteggek részére megkezdte. Băile Buzias, Str. Avram Iancu 22. szám alatt.

Hans Stuck német gépkocsiversenyző Romániában. Bucarestből jelentik: Hans Stuck német gépkocsiversenyző Romániába érkezett és résztvesz a nagy bucaresti autóversenyen.

EGYESÜLETI ÉLET

A Goldmark Filharmonia Társaság értesíti tagjait, hogy ma, csütörtökön este 9 órai kezdettel próbát tart, amelyre a tagok pontos megjelenését kéri.

Az Agudas Jisrael kolozsvári helyi csoportja Str. Gen. Berthelot 17 szám alatt levő helyiségben minden vasárnap 6-7 és szerdán 7-8 óra közt héber kurzust rendez. Jelentkezni mindennap 7-8 óra közt a titkárnál.

Schwartz Menyhértné orth. zsidó leányintézmény ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 8. sz. Telefonszám: 12-11.

Fiu- és leány-gyermekek nyaraltatása

(ötéves kortól, szülői kíséret nélkül)

Brátkán

(fővonal, gyorsvonati megálló) a bihari havasok legszebb pontján. Állandó tanári és orvosi felügyelet! Kirándulóhelyek. Sporttanár, Strand! Tenisz-pálya! Hízókúra! Mérsékelt díj! Kitűnő referenciák! Prospektus! Szezon június 27-től augusztus 22-ig. Azon érdeklődők, akik az első turnusban akarnak részt venni, helybeosztás céljából jelentkezzenek mielőbb.

Pótviszágára való előkészítés a nyaralóban szaktanárok által.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztaszakosztálya június 25-én vasárnap a tordai bányafürdőbe rendez autókirándulást. Jelentkezni a Haggibbor Otthonban, Str. Memorandului 13. — **A Haggibbor turisztaszakosztálya** július 2-án autókirándulást rendez a Jádóvgyén át Biharfüredre. A kirándulásra ajánlatos jóelőre jelentkezni a Haggibbor Otthonban, Str. Memorandului 13.

Az Aurora turistaegyesület 25-én, vasárnap autókirándulást rendez Turi és Tordai hasadéka és fürdőbe. Indulás reggel 6 órakor. Jelentkezni a Str. Iorga 5. sz. alatti cukrászdában.

Az „Asociația Pensionarilor Publici” társas-kirándulásának turavezetője Kántor János Cluj, Str. Oasanu 95. Levélcím: Holló Sándor, Str. Matei 1.

Borzasztó gyomor- és epelájdalmaim voltak...

Mindenekelőtt köszönetet mondok Önmek a kiadott GASTRO-D. gyógyszerért, amely betegségemből kigyógyított. A gyomromban és az epémben voltak már évek óta fájdalmaim, étvágyam nem volt és ha ettem is valami keveset, az sem esett jól, úgy-hogy alaposan lesoványodtam. De amikor a GASTRO-D-t szedni kezdtém, fájdalmaim megszűntek, jó étvágygal eszem és már hitam is pár kilót. Ismerőseim és rokonaim megcsodáltak a gyógyszer gyors hatását. A GASTRO-D-t, mint kiváló gyógyszert mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom, ez gyors és biztos gyógyulást eredményez. Kérem sziveskedjék egyelőre 8 üveg GASTRO-D-t küldeni postafordul-tával és utánvételt, a gyógyszert sokan várják — az ismerőseim és rokonaim — mert mindenkinek, ahol csak tehetem, ajánlom a szenvedőknek, Raffa Ede, mé-száros, Rovine, jud. Arad.

Fenti levélhez nem fűzünk semmi kommentárt, de hisszük, hogy az fölösleges is lenne.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucaresti, junius Calea Victoriei 124. szám.

Változások a kolozsvári és kolozsmegyei bírói testületben. Bucarestből jelentik: Jambandi Victor igazságügyminiszter a Legfőbb Bírói Tanács előterjesztésére a bírói testületben számos előléptetést és áthelyezést eszközölt. Ezzel kapcsolatban a kolozsvári és megyei törvényszékeknl és járásbírószéknel a következő változások történtek: Saját kérésükre helyezték át: Osoianu G. Constantin törvényszéki elnöki rangban levő szavazó-bíró a valceai törvényszéktől a kolozsvári törvényszékhez a máshova kinevezett Nicolae V. Leon helyébe. Corneliu A. Constantin temestorontálmegyei törvényszéki szavazó-bíró a kolozsvári törvényszékhez az előléptetett Trif Grigore helyébe. Ghera Alexandru törvényszéki elnöki rangban levő szavazó-bíró a bánffyuhnyadi vegyes járásbírószéktől (Kolozsmegye) a radnavidéki járásbírószékhez (Aradmegye). Andrei Iuliu táblai tanácsbírói rangban levő törvényszéki bírót a hidalmási vidéki járásbírószéktől (Kolozsmegye) a kolozsvári vidéki járásbírószékhez, a máshova kinevezett Basarabescu V. Petru helyébe. Barbuceanu Gh. Nicolae törvényszéki elnöki rangban levő szavazóbíró ugyan minőségben a máramarosi törvényszéktől a bánffyuhnyadi (Kolozsmegye) vegyes járásbírószékhez az áthelyezett Ghera Alexandru helyébe.

A módosított aviatikai törvényt teljes szövegében (a nem módosított részekkel együtt) a Hivatalos Lap június 20-iki számában kihirdették. A módosított részeket annak idején lapunkban leközöltük.

Invitare. Subsemnatul Weisz Martin lichidatorul firmei „Spef”, Societate Anonimă pentru exploatare forestieră în lichidare cu sediul în Cluj, Cal. Reg. Ferdinand No. 34, prin prezenta invit pe creditorii societății noastre în baza art. 202. din Codul Commercial Ard. ca în termen de 6 luni dela apariția prezentei să-și arate pretențiunile lor față de societatea noastră. Cluj, la 6. Iunie 1939. Lichidatorul firmei „Spef”, Soc. An. pt. exploatare forestiere în lichidare.

Temesvári

Timisoara, juni
A napokban vastag angol fővárosi családok, még divó előttelekünk. A levelet a és nemrégén még aki jelenleg egy pontosabban „ma

A levél tartalma és megérdemli a lány fél évvel eze-jaiban került ki I biztatóbb hiroke még ma is arány-letében éli Temesvá-lannak találta jó-arán elnyerte szá-Londonban próbát-tartási alkalmaz-már annakidején amennyire ezt a-talan el lehet saj-tott hozzá a lond-közé a Timesben-zott és iskolai kép-hírdetésre nyolc a-kör pontos megje-tattal. Az egyik j-Londoni manager-ajánlott fel, napi-lett, egyben pedi-kért. Az angliai a-a jó és megbizha-golok mindent a-nek fel. A temes-több londoni isme-tt és akik bizor-ményt adtak róla-Mr. Knight értes-lendő öt alkalma-kodik a beutazás-déty beszerzésérő-ugyanis minden-anként bíráltnak-polgár kéri külfö-azzal a kötelezett-illetőt alkalmazni-esetekben tagadj-
Az anglia

A londoni man-szerzte szobalán-munkavállalási e-vári lány rövides-den akadály nélk-év alatt annyira-millió városban-tud nyujtani eg-tul pedig a Lon-sok életkörülmé-körét illetően né-győzi hangsúlyo-nak felesége m-bánásmóddal i-helyzetét. Mr. K-likán, de mint-polgárok, nagy-viseltek a zsid-szer fordulnak-gélyt kérnek é-kézzel. Mr. Kn-kezett az egyik-bejelentette, ho-landó támogat-óta minden hó-zsidó segílysze-legnagyobb ter-zájárlását. Ke-az angol női s-deztek a Néme-mek javára, s-ágokban olvas-gyelmezettte f-nyozott erre a-figyelemmel k-lány — a pale

Gyer

4-14 é
Információ: D
TIMISOARA.

Zsidó szobaleány — Londonban

Temesvári leány beszámolója a londoni zsidó emigránsok életéről

Timisoara, június 21. (Az Új Kelet tud.) A napokban vastag levelet hozott a posta az angol fővárosból egy ismert temesvári zsidó családnak, amelynek nevét a nálunk még divó előítéletek miatt el kell hallgatnunk. A levelet a család legfiatalabb sarja és nemrégiben még dédelgetett kedvence írta aki jelenleg egy gazdag londoni vállalkozó, pontosabban „manager” szobalánya.

Mr. Knight szobalánya

A levél tartalma rendkívül tanulságos és megérdemli a nyilvánosságot. A fiatal lány fél évvel ezelőtt, január hó első napjaiban került ki Londonba, ahonnan egyre biztatóbb híreket ad magáról. Családja még ma is aránylag kielégítő polgári jövedélben él Temesváron, de a lány kilátástalannak találta jövőjét és hosszasan harcolt árán elnyerte szülei beleegyezését, hogy Londonban próbáljon szerencsét, mint „ház tartási alkalmazott”. A szobalányjelölt már annakidején is jól tudott angolul, már amennyire ezt a nyelvet idegenben egyáltalán el lehet sajátítani és természetesen látott hozzá a londoni utóhoz. Hirdetését tett közzé a Timesben, mint szobalány ajánlkozott és iskolai képzettségére hivatkozott. A hirdetésre nyolc ajánlat érkezett, a munkakör pontos megjelölésével és fizetési ajánlattal. Az egyik jelentkező, Mr. W. Knight londoni manager heti másfél font fizetést ajánlott fel, napi nyolcórás munkaidő mellett, egyben pedig pontos referenciákat kért. Az angliai alkalmazás legfőbb kelleke a jó és megbízható referencia, mert az angolok mindent a személyi bizalomra építenek fel. A temesvári lányának szerencséjére több londoni ismerőse volt, akikre hivatkozott és akik bizonyára igen kedvező véleményeket adtak róla, mert rövidesen megjött Mr. Knight értesítése, amely szerint hajlandó őt alkalmazni, egyben pedig gondoskodik a beutazási és munkavállalási engedély beszerzéséről is. Az angol hatóságok ugyanis minden beutazási kérelmet egyenként bírálják el, ha pedig angol állampolgár kéri külföldi számára az engedélyt, azzal a kötelezettséggel, hogy hajlandó az illetőt alkalmazni, akkor csak a legkritikább esetekben tagadják meg.

Az anglikán házigaia és a zsidók

A londoni manager három hét alatt megszerezte szobalánya számára a beutazási és munkavállalási engedélyt és így a temesvári lány rövidesen utnak indulhatott. Minden akadály nélkül foglalta el állását s fél év alatt annyira meghonosodott már a 8 milliós városban, hogy érdekes áttekintést tud nyújtani egy angol háztartásról, ezen túl pedig a Londonban élő zsidó emigránsok életkörülményeiről is. A saját munkakörét illetően nagy megelégedéssel ír. Nem győzi hangsúlyozni, hogy gazdája és annak felesége mennyi megértéssel és emberi bánásmóddal igyekeznek megkönnyíteni helyzetét. Mr. Knight ugyan hitbuzgó anglikán, de mint általában az átlag angol polgárok, nagy megértéssel és szeretettel viseltetik a zsidók iránt. Házában nem egyszer fordulnak meg emigránsok, akik segítyt kérnek és sohasem távoznak üres kézzel. Mr. Knight például önként jelentkezett az egyik zsidó segélybizottságnál és bejelentette, hogy havonta két fonttal hajlandó támogatni a menekült zsidókat. Azóta minden hónapban megjelenik nála a zsidó segélyszervezet pénzbeszedeje és a legnagyobb természetességgel felveszi hozzájárulását. Két hónappal ezelőtt, amikor az angol női szervezetek gyűjtőnapot rendeztek a Németországból menekült gyermekek javára, a vállalkozó felesége is figyelmükben tartotta az üres hirdetéseket s fegyelmeltette férjét, aki tíz fontot adományozott erre az alapra. Ugyancsak élénk figyelemmel kíséri Mr. Knight — írja a lány — a palesztinai eseményeket s a Fe-

hér Könyvvél kapcsolatosan igen elítélően nyilatkozott az angol kormány politikájáról.

Hogyan látják el a zsidó emigránsokat

Legutóbb a lányt felkereste szolgálattelhelyén az egyik érdekes célkitűzésű zsidó segélyszervezet megbízottja és megkérdezte, hogy módjában áll-e az újonnan érkező zsidó emigránsok szerény támogatása. Ez a szervezet ugyanis kizárólag azzal foglalkozik, hogy a már elhelyezkedett és állásban lévő zsidó emigránsok obulusait gyűjtse össze és ezzel újabb lehetőségeket biztosítson a később jövőkre számára. A lány heti egy sillinget ajánlott fel és egyben meg tudta azt is, hogy egyetlen zsidó menekült sem élhet nélkülözések között Londonban, ha szabályszerű beutazási engedélye van, mert a zsidó szervezetek állandóan gondoskodnak róla. Újabbban azonban egyre több

nehézségbe ütközik a beutazási engedélyek megszerzése és ha az illetőnek már volna is állása, a hatóságok akkor is figyelembe veszik, hogy ezt a munkakört nem láthatná-e el belföldi munkaerő is.

A temesvári lány egyébként valóban napi nyolc órát dolgozik, ezen túl szabadon rendelkezik idejével, külön szobája van fürdőszobával és legutóbb gazdája még a fogorvosi költségeket is fedezte, amikor erre szükség volt. A napi szolgálat után angol nyelvtanfolyamra és gyorsírási szabadiskolába jár, mert az a terve, hogy állását később levelezési tisztviselői állással cseréli fel — ha erre engedélyt kap a hatóságoktól. Mert az emigránsok számára a legfontosabb a hatóságok feltétlen tisztelete. Egyetlen szabálytalan lépés, vagy kihágás máris elegendő ahhoz, hogy az emigránst, akár többévi ottartózkodás után is, végérvényesen kiutasítsák Nagy-Britannia egész területéről.

Erre figyelmezteti az otthonmaradottakat a Temesvárról elszármazott lány, aki — mint maga írja — meg van elégedve sorsával és mint szobalány is jól érzi magát az angol birodalom fővárosában, ahol mindennek előtt — embernek tekintik ...

Uránia Mozgó

1.) A Broadway angyala

Táncos, zenés vígjáték, főszerepben:

Shirley Temple

MŰSORON KIVÜL HANGOS PARAMOUNT HIRADÓ!

RENDEKIVÜLI DUPLA MŰSOR!

2.) Charlie Chane Montecarlo-ban

Izgalmas kalandorfilm, főszerepben:

Warner Oland

A jövőben csak halhusból lehet készíteni a híres prágai kolbászt

Varsó, június 21. A Havas távirati iroda jelenti: A világhírű prágai kolbászt a jövőben halhusból fogják készíteni. A cseh kolbászgyárosok az a dilemma készítették erre az elhatározásra, hogy vagy „Erzatz”-ot találnak a kolbászgyártáshoz, vagy pedig lemondanak a készítéséről, mert a hus egyre

ritkábban fordul elő a protektorátus területén.

Ennek a megoldásnak kellemes oldala is lesz, — mondják Prágában, — mert a katolikusok böjtnapokon is ehetnek majd kolbászt. Másrészt a disznóhusmentes kolbászt a zsidók is fogyaszthatják.

Súlyos ítéletet hozott a kolozsvári katonai törvényszék dr. Böszörményi Emil gyilkosa és bűntársai bűnperében

Cluj, június 21. A katonai törvényszék ötös büntetőtanácsa, Negulescu Dumitru hadbíró-alezredez elnökletével, többszöri halasztás után, tegnap délután folytatta tovább Andor Nicolae 23 éves nagyváradi illetőségű szerelő dr. Böszörményi Emil ellen elkövetett gyilkossági ügyének főtárgyalását, akinek bűnperében a katonai törvényszék, hosszabb tanácskozás után, köz-

vetlenül éjjel előtt hirdetet ítéletet, melynek értelmében Andor Nicolae 25 esztendei, Pop Ioant 10 évi kényszermunkára, mindkettőjüket 10—10 évi jogvesztésre, valamint 5—5 ezer lej perköltség megtérítésére ítélték el, a harmadik vádlottat, Lázár Ioant 2 évi börtönbüntetésre, 4 esztendő jogvesztésre ítélték és szintén 5000 lej perköltség megtérítésére kötelezték.

Nem méltó egy képviselőhöz, hogy kijáráásokat eszközöljön

A kamara új házszabálya eltiltja a képviselőket a kijárástól. Ma választja meg tisztkarát a képviselőház

Bucuresti, június 21. Közel egy heti szünet után, a parlament ismét megkezdte munkálatait. A képviselőházban ma került tárgyalásra az új házszabály. A kamara ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg Vaida Sándor, Calinescu miniszterelnök és Titeanu sajtóminiszter jelenlétében.

Radu Portocala előadó felolvasta a házszabály-tervezetet, amelyhez többen hozzászólnak. A szakaszonkénti vita során módosítják a tervezet néhány intézkedését.

Voicu Nitescu képviselő javasolja, hogy a miniszterekhez intézendő napirend előtti felszólalásokat előbb a képviselőház petíciós bizottsága rostálja meg, mert kár volna az időt pazarolni másodrendű kérdések tárgyalásával.

Calinescu miniszterelnök kifejti, hogy a kormány szeretné, ha minél inkább tájékozott volna a felől, ami az országban történik. Eppen ezért kívánatos, hogy a napirend előtti felszólalásokat közvetlenül intézzék a miniszterekhez, akik ezekre minden alkalommal válaszolni fognak és adott esetben megteszik a szükséges intézkedéseket.

A kamara ennek megfelelően megszavazta a házszabálynak az interpellációkra és napirend előtti felszólalásokra vonatkozó intézkedéseit, hasonlóképpen a miniszterek vádala helyezéséről, bíróság elé állításáról szóló szakaszokat.

Ezután áttért a képviselő annak a kérdésnek a megvitatására, hogy a képviselő foglalkozhatnak-e választói magánügyeinek intézésével. Több képviselő felvilágosítást kért a kormánytól arról, hogy tulajdonképpen milyen esetekben járhatnak el a hatóságoknál.

Calinescu miniszterelnök a következőkben ismertette a kormány álláspontját:

A parlament presztízsének fenntartása érdekében tartottuk szükségesnek e kérdés szabályozását. A képviselőnek bármikor módjukban lesz akár a kamara petíciós bizottsága, akár a miniszterektől kért audiencia, akár pedig napirendelőtti felszólalások formájában közbenjárni választóik érdekében. Senkisésem járulhat azonban hozzá ahhoz, hogy a képviselők sorra járják a különböző minisztériumok és hatóságok hivatalait, ahol a jövőben visszautasítás-

TESTA
azonnal csillapít
HAVI TISZTULÁS, FEJFÁJÁS
DEGZSÁBA · FOGFÁJÁS ·
INFLUENZA ÉS HÜLESNÉL

nak, vagy éppen végzásoknak tehetik ki magukat. Csak ezúton lehet megszabadulni, ugynevezett „személyes klientúrától”. Nem méltó egy képviselőhöz, hogy érdekből járjon. Ne tévedjünk ismét egy olyan lejtőre, amelyet a parlament munkálataiban teljesen ki kell küszöbölni.

Vaida Sándor elnök: Szünjön meg végül a bűnös kijárási-ábr. Természetesen nekünk kötelességünk felhívni a figyelmet a visszaélésekre és igazságtalanságokra, de csak közérdekű esetekben. Bizottságot létesítünk, amely minden hozzáintézendő kérdést felül fog vizsgálni és az indokolt és törvényes kéréseket továbbítani fogja az egyes minisztériumokhoz.

Az előadó is különböző felvilágosításokkal szolgál, majd a petíciókra vonatkozó rendelkezéseket, valamint a házszabály többi szakaszait is megszavazták.

Ezután az általános szavazásra került sor. A házszabály 183 szavazattal öt ellenében megszavazták.

Vaida Sándor: Reméljük, hogy az új házszabály megszavazása után új hagyományt sikerül majd teremteni.

Az elnök végül kéri a képviselőket, hogy ki-ki hajlamainak megfelelően kérje a felvételét az egyes bizottságokba. Amennyiben igen sok kérelmező akadna, úgy a bizottsági tagokat az elnök fogja kinevezni.

Az ülés ezzel bezárult. A képviselőház csütörtökön tartja legközelebbi ülését, amikor is a tisztkar megválasztására kerül sor.

Lezuhant egy francia repülőgép Galati mellett

Galati, június 21. (Rador.) A galati repülőtérről három kilométernyi távolságra súlyos baleset történt. Egy francia magángép kétszáz méter magasságból lezuhant és összetört. Pilótája meghalt. A pilóta: Eugen Fleur röviddel ezelőtt vásárolta a gépet, amelyen Párizsba akart utazni. Próbarepülés közben történt a szerencsétlenség. A hatóságok megindították a vizsgálatot.

A belföldi levelezőlapnak csak belső oldalára lehet szöveget írni

Bucuresti, június 21. A posta vezérigazgatósága köztudomásra hozza, hogy az új belföldi négy lejes levelezőlapokon a cím részére fenntartott oldalon semmilyen szöveget nem engedélyez a címzett és a feladó névén kívül. Ellenkező esetben levélként fogják illetékezni. A régi levelezőlapok az eddigi feltételek mellett használhatók.

Ma, vagy holnap írják alá a francia-török egyezményt

Izstambul, június 21. (Rador.) A miniszterközi bizottság befejezte az Alexandrette-szandzsának Törökországhoz való csatlakozására vonatkozó törvény kidolgozását. A francia-török egyezményt csütörtökön, vagy pénteken írják alá.

A lengyelek megölték két német állampolgárt?

Berlin, június 21. A német lapok feltűnő helyen számolnak be arról, hogy Aloisi Senn német állampolgárt és bátyját a kattowitzi kulturszövetség elnökét, akik a stanislawi vajdaságban üdültek, állítólag lengyelek megölték és megölték.

Caransebes—Teius

Gyermeknyaraló

4—14 éves gyermekek részére.
Információ: Drexlerne, Grossmann Margit
TIMISOARA, I. Str. Gh. Lázár 5. I. 5.

ÉVIÁGY EGÉSZSÉGE
ES UTAN.
TIKA
sztyála június 25-én
ányafüldőbe rendez
Jelentkezni a Hag-
Str. Memorandului
turistaszakosztálya
randulást rendez a
rfüldőre. A kirán-
előre jelentkezni a
an. Str. Memoran-
let 25-én, vasárnap
ndez Turi és Tordai
re. Indulás reggel 6
a Str. Iorga 5
lor Publicit” társas-
aravezetője Kántor
asanu 95. Levélcím:
Matei 1.
hor- és epe-
váltak...
etet mondok Önnek
gyógyszerért, amely
yított. A gyomrom-
ak már évek óta fáj-
voit és ha ettem
sem esett jól, úgy-
yodtam. De amikor-
dni kezdtem, fájdal-
átvággyal eszem és
t. Ismerőseim és ro-
gyógyszer gyors
-D.-t, mint kiváló
k a legmelegebben
és biztos gyógyulást
veskedjék egyelőre
küldeni postafordul-
a gyógyszert sokan
im és rokonaim —
ol csak tehetem,
ék, Raffa Ede, mé-
rad.
füzünk semmi kom-
ogy az főlöleges is
gyógyszertárakban
megrendelhető 135
ászár E. gyógyszer-
rius Calea Victoriei
svári és kolozs megyei
estiből jelentik: Ia-
ymiszter a Legfőbb
ésére a bírói testület-
és áthelyezést eszkö-
a kolozsvári és me-
járásbíróknál a
rtétek: Saját kérés-
olau G. Constantin
nban levő szavazó-
ysáktól a kolozsvári
va kinevezett Nicolae
rnellu A. Constantin
rvényszéki szavazó-
yszékhez az előlépte-
e. Ghera Alexandru
nban levő szavazó-
gyes járásbírósgától
vidéki járásbírósgához
liu táblai tanácsbírói
ki bírót a hidalmási
(Kolozs megye) a ko-
rószághoz, a mászóva
V. Petru helyébe.
e törvényszéki elnöki
rót ugyane minőség-
nyasztól a bánffy-
gyes járásbírósgá-
ra Alexandru helyébe.
l törvényt teljes szó-
tott részekkel együtt)
20-iki számában ki-
részeket annak idején
annatul Weisz Martin
f”, Societate Anoni-
forestieră în lichidare
Reg. Ferdinand No.
pe creditor societă-
202. din Codul Co-
de 6 luni dela apa-
ate pretențiunile lor
tră. Cluj, la 6. Iunie
ei „Spe”, Soc. An-
în lichidare.

Keszner Izidor halála

Nyolcvannyolc éves patriarchális korban meghalt Máramarosszigeten Keszner Izidor, a vármegye zsidó közéletének országhatáron túli ismert, kimagasló alakja.

Keszner Izidor sirja körül mély megilletődéssel áll a mai zsidó nemzedék, mert ez a név és ez a sir egy darab történelem jelképe, egy egész korszaknak a szimbóluma, amelynek deris emlékére egyre sötétebb fátylat borít a jelen.

Az a 88 esztendő, amelyet Keszner Izidor patriarchális méltósággal, a munka és alkotás nagyszerű példaadásával, a vagyon és tekintély fényében és igazi zsidó szellemben élt le, — legendás korszaka a máramarosi zsidóság történetének, amelyben oly sokszor jutott előkelő szerep Keszner Izidornak.

A stabilitásnak, a tehetség és az alkotóerő szabad szárnyalásának, a munkában szerzett érdemek és az igazi tekintély megbecsülésének százada volt ez a kor és mint ennek a kornak és mindezen fogalmaknak élő szobra, mint állott ez a büszke tartás, nemesveretű zsidó patricius a máramarosi zsidóság előtt. Az utóbbi évtizedek viharai és megpróbáltatásai, letörései és megaláztatásai közepette Keszner Izidor alakja és egyénisége szinte egyedülálló szimbóluma volt annak a zsidó életnek, amelynek a legemesebb hagyományok és a kultúra képezte biztos alapját.

Mint apátlan, anyátlan árva kezdte magasba ivelő pályafutását Keszner Izidor. Egyedül, minden támasz nélkül indult az életbe, amely annyi tiszteletet és megbecsülést szerzett nevének és az általa alapított nagy cégeknek, nemcsak az országban, hanem annak határain túl is. 1874-ben alapította üzletét amelyet Máramaros megye legtekintélyesebb kereskedelmi vállalatává fejlesztett ki. Egyik alapítója volt a máramarosszigeti szefárd hitközségnek, mint egyike azoknak, akikben a mélységes konzervativizmus a felvilágosodás szemlével párosult. Negyven esztendőn át elnöke volt a szefárd hitközségnek, amelynek fejlődése és intézményei nem kis mértékben nőttek a nevéhez. Negyvenöt éven át volt vezető tagja a szefárd Chevra Kadisának és hosszú évtizedeken át istápolója minden zsidó jótékonyági kezdeményezésnek. Az

utolsó hatvan esztendőben alig volt Máramarosban olyan társadalmi, vagy karitatív jellegű megmozdulás, amelyben Keszner Izidor, vagy a Keszner-család ne vette volna ki előkelő részét.

Gazdag és nemes tradíciókat hagyott utódaira Keszner Izidor. E nemes hagyományoknak méltó folytatói nagytelektélyű fiai, Keszner Dezső és dr. Keszner Jenő és unokái, köztük Ing. Keszner Géza és Keszner László, a fiatalcionista nemzedék jeles vezető reprezentánsa, akik valamennyien előkelő szerepet töltenek be Máramaros gazdasági, kulturális és társadalmi életében; valamint vejei: dr. Singer József aradi orvos és dr. Fried munkácsi ügyvéd.

Hatvanhárom éves példás és boldog házasság után ragadta el a halál Keszner Izidort szeretteinek, tisztelőinek és barátainak nagy táboraiból. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja, köztük több erdélyi nagy zsidó familia, amelyekhez rokoni kapcsolatok fűzik a szigeti Keszner családot. (d.)

Keszner Izidor temetéséről alábbi tudósításunk számol be:

Vasárnap délben ment végbe Keszner Izidor temetése, amely szinte megnyilvánulása volt annak a köztisztelőnek, amelynek részese volt Keszner Izidor és amelynek a Keszner család örvend ebben a vármegyében. Ezekre menő tömeg kísérte utolsó útjára az öregurat; nemcsak a zsidóság apraja-nagyja állta körül a koporsóját, hanem a román és magyar társadalmom és a hatóságok képviselői közül is mindazok, akik ismerték és tisztelték ezt a nagytelektélyű férfit.

Dr. Danzig Samu főrabbi megindító gyászbeszédében bucsúztatta Keszner Izidort, aki — ugymond — 33 évvel ezelőtt fogadta őt Máramaros megye határában, mint a hitközség elnöke, amikor annak főrabbi székét elfoglalta. Atyai jóbarátját vesztette el benne, aki egyik alapítója és hosszú évtizedeken át elnöke volt a hitközségnek. Jámor, istenfélő, patriarchális zsidó és minden nemes célt és igaz ügyet támogató vezető egyéniséget vesztett el benne Máramaros zsidósága. (k. k.)

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közlünk. Jelleges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Okvetlenül tekintse meg a „DER-BESC“ függönykellékszaktület mintatermében az új vertcsipke függőymintákat. Gazdaságos, mert kívánt mérethez készült, szép és örökéletű. Reg. Ferdinand 11, félemeleten.

Házvezető, vallásos, kerestetik azonnalra ortodox idősebb özvegyember kétféle családjához. Leib Mano, Alunis, jud. Mures.

Kiadó július 1-re modern berendezésű, kertre néző, verandás, gyönyörű sarokszoba, belőle nyíló fürdőszoba, telefon- és zongorahasználattal is disztigvált uriembernek. Str. Baron Pop 13., II. e. 7. ajtó.

Megnyílt Remet-en Ládner ort. kóser penziója. Jud. Bihar.

Kötőgépek eredeti Grosser márka legújabb kivitelben, minden mérethez és típusban, Versatz 6 és 20 tűn felül, raktáron. Societatea Paucker Bucuresti, Str. Brancoveanu 9, a főposta mellett. Használja ki a kiállítás hónapját és keressen fel bennünket bemutatás végett.

Dr. Hollós né Breider Erzsébet nagyváradi nyaralója, Hamburg Szerén közreműködésével, ideális vakációt nyújt: étvágytalan, ideges, környezetváltozásra, hízókúra és üdülésre szoruló gyermekeknek. Oradea, Calea Demetriad 2. Vie. Érdeklődni Kolozsváron: Hamburg Szerén, Calea Traian 9. szám.

Irodai gyakornoklányt keresünk. Magyar, német nyelvtudást, íróképesbeni jártasságot kívánunk. Ajánlatokat „Gyakornok“ jellegre a kiadóba.

Eladó központban 12 szobás bérház, évi jövedelme 80.000 lej. Ára 350.000 készpénz és 200.000 lej adósság. Érdeklődni: Elías, Str. Barițiu 20.

Keresünk műszaki szakmában jártas utazót, aki egy megalakuló műszaki üzletbe betársulna 150.000 lejjel. Ajánlatok „Műszaki“ jellegre a kiadóba.

Nierenfeld Pensio Tihuja, Orth. kóser konyha, olcsó árak. Spécialis árkedvezmény a nyaraló gyermekek hozzátartozóinak.

Katonaviselt fiatalember, román, magyar és német nyelvtudással, több évi praxissal, állást keres textilszakmában. „Jó referenciákkal“ jellegre.

Kolozsvárra szóló textil, rövidáru- és fehérnemű iparral rendelkező fiatalember társat keres. „Biztos“ jellegre.

3 szobás komfortos, strand közelében levő villalakásomat eloserélmém belvárosi háromszobás új lakással. „November“ címre.

Foto-Artist Friedmann gyermek fényképész. Cluj, Str. Reg. Maria 46.

Segédet keresek azonnalra szombat megtartásával vidéki flúszter-textil detailhoz. Cim: Leib Mano, Alunis, jud. Mures.

Utazó-ügynök, a rövid-diszmiáru szakmában bevezetve, képviselőt keres, vagy ilyen üzlethez társulna. Megkeresést „Tőke garancia“ jellegre kérem.

Utazó italszakmából képviselőt keres. Megkeresést „Minden garancia“ jellegre kérem.

Keresünk készpénz biztosítékkal rendelkező kuituszadó-inkasszánst, aki a helyi viszonyokat ismeri. Családi állapotot, életkort, eddigi foglalkozást feltüntetős és pályázó vallásérkölcös életmódját igazoló ajánlatok benyújtandók a hitközség Titkári Hivatalában, Str. Dubălarilor 1. sz. a. Orth, izr. hitközség Elnöksége.

Székény chaluca szakácsnő állást, vagy más alkalmazást keres, hogy ilymódon előteremtse allijának költségeit. Cim a kiadóban.

Anny Kepp divatszalonja angol és francia munkát vállal. Str. Iorga 21.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, június 22.

Bucuresti. 7. Hanglemek, torna, étrend, orvosi tanácsok. 12. Hanglemek. 13. Időjelzés. 13.05: Petrica Motoiu zenekara. 14.10: Hírek. 14.30: Petrica Motoiu zenekara. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés. 19.02: Kulturális hírek. 19.17: Régi tánclemek. 19.50: Felolvasás. 20.05: Petre Munteanu énekel. 20.25: Dízók hanglemezei. 21: Szláv szimfonikus zene, hanglemek. 22: Hírek, sporthírek. 22.15: „A régi Bécs“, zenei egyveleg. 22.45: Victor Predescu zenekara. 23.30: Román közvetítés Németország részére.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zongorahangverseny. 1.40: Hírek héberül. 2.10: Bördalok. 8.20: Hírek angolul, időjárásjelentés. 5: Előadás, héber nyelvtanítás. 6: I. Lavni előadása a nyelv konstrukciójáról. 8: Időjárás, hírek héberül. 8.15: Hangverseny. 9: Arab nyelvtanítás. 9.15: Időjárás, hírek angolul. 9.30: Felolvasás.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 13.10: Hanglemek. 13.40: Hírek. 18.10: Operaházi zenekar. 19.50: Jazz. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar nóták. 21.55: Debussy szonáta. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 0: Tánclemek. 1.05: Hírek.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A THALIA PREMIERMOZGÓ MUSORA

Ma és minden nap az ideai filmszenzón leg-hatalmasabb és legizgalmasabb világlágerre: A fekete sas.

A ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Ma, csütörtökön utoljára! Dupla műsor keretében: I. Finom uriház. Amerikai vígjáték. Fősz.: Constance Bennett és Brian Athem. Kezdet: 3, 6.15, 9.30. II. Tarantella. Jeanette MacDonald leg-szebb filmje. Kezdet: 4.40, 8, 11. Holnaptól: Ajánlólevél. Fősz.: Andrea Leeds.

A SELECT MOZGÓ MUSORA:

Négyesfogat. Végig szellemes, fordulatos film, főszerepekben: Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalinda Russel. Műsoron kívül a legújabb román híradó.

A CAPITOL MOZGÓ MUSORA:

Premier vígjáték! A botrány bolondjai. Főszereplők: Carole Lombard és Fernand Gravey. A film előtt: Uj Paramount világhíradó.

AZ URANIA MOZGÓ MUSORA:

Szenzációs dupla műsor! 1. Broadway angyala. Végig zenés, táncos film, főszerepben: Shirley Temple. 2. Charlie Chan Monte Carlóban. Izgalmas detektívdráma, főszerepben: Warner Oland.

RIO MOZGÓ MUSORA:

Ma: 3, 6 és 9 órakor! Két sláger, egy helyár! I. Az öngyilkosok klubja. Romantikus kalanddráma. Fősz.: Rosalind Russel és Robert Montgomery. II. A kalózkisasszony. Dráma. Cecil B. de Mille legnagyobb filmje. Fősz.: Gál Franciska és Frederich March. II. Uj Metro híradó.

„Intelligens“ jellegre levél van a kiadóban.

Külföldi uriaszony keres tisztá, egészséges, földszintes szobát, fürdőszoba használatlalt olyan cluji uri családnál, melynél kelleme női társaságot is találhat. Ajánlatokat ár megjelölésével „Otthon“ jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Kiadó két fiatalembernek szép uccai butorozott szoba, esetleg teljes ellátással. Clemencau No. 4.

Kiadó Tordán butorozott 2—3 szobás összkomfortos villa nyaralásra. Érdeklődni délelőtt Eszter-rem, Cluj, Str. Masaryk 19. Lebovics Klárinál.

Esküvők, barmicvemolok és hasonló alkalmi ünnepélyek rendezését olcsón vállalom. Rendelésre esküvői tortákat, kuglerket készítek. Meghívásra hához és vidékre is megyek. Adlerné, Str. General Gherescu 7.

Jókarban lévő mély, sötétkék gyermekkosci eladó. Decebal 22., emelet, ajtó 3.

SPORT

Nagy sportünnepségek Kolozsváron a „Vizek Napja“ alkalmából

Cluj, június 21. Az OFélsége legfőbb védnöksége alatt álló Román Hajózási Liga június 25-én az egész országban úgynevezett „Vizek napját“ rendez, amelyen mindenhol nagyszabású evezős, uszó, motorcsónak, vitorlázó stb. ünnepélyeket rendeznek.

A liga kolozsvári fiókja dr. Coriolan Tataru királyi helytartó védnöksége alatt a Károly király park pompás új medencéjében rendez uszóversenyt a következő műsorral:

50 méteren női melluszás, 50 méteres gyermek gyorsuszás, valamint 100 méteres férfi hátuszás, 100 méteres férfi gyorsuszás, 50 méteres női hát, 50 méteres leánygyermek hát, 100 méteres férfi mell, 3x50 méteres női vegyesstaféta, humoros számok, 50 méteres női gyorsuszás, 3x50 méteres férfi vegyesstaféta, vízipólvó.

Nevezési díj: egyéni számokra 15, stafétákra 30 lej. Nevezések június 23-ig, péntekig naponta délelőtt 8—14 órák között dr. I. Arnaut címére (UEC palota, Str. Sincal 1.) adandók be.

A verseny első három helyezettje a Hajózási Liga érmeit és okleveleit kapják.

Ugyancsak június 25-én a sétatéri tavon evezősverseny lesz, melynek műsora a következő: férfi egyes, 3—1 férfi, 4+1 férfi és staféta, 2+1 férfi evezősökkel.

Az első három helyezett csónak itt is érmet és oklevelet kap. Nevezések az evezősversenyekre is dr. Arnauthoz adandók be. Nevezési díj személyenként 15 lej, stafétára 30 lej.

A „Vizek napjának“ propaganda műsorát egy technikai bizottság bonyolítja le, melynek elnöke N. Metes mérnök, a Vilamosművek igazgatója, tagjai pedig: dr. I. Arnaut, dr. Chetianu, David románok, Morariu Albin, Boitor Gh., D. Constantinucsu, Koncez Rudolf, Gh. Giurgiu, Seliceanu Grigore, Farcasanu A. és így a versenyek erkölcsi és sportsikere máris biztosítva van.

Vasárnap Makkabi-Haggibbor futballmérkőzés

Cluj, június 21. (Az Uj Kelet tud.) Hirt adtunk már róla, hogy a Haggibbor futballcsapata barátságos mérkőzésre meghívta nagyváradi testvéregyüttesét, a Makkabit. A mérkőzés vasárnap délután fél 6 órai kezdettel lesz a Haggibbor Donáth uti sporttelepen.

A Haggibbor körében szorgalmasan készülnek Nagyvárad zsidó futballcsapatának fogadtatására, amelynek ünnepélyes voltát a lehető módon érvényesíteni akarják. A terv szerint az érkező nagyváradi Makkabit a Haggibbor vezetőségén kívül a futballszakosztály összes játékos tagjai fogadni fogják. Rövid séta és pihenő után a Haggibbor közös ebédet ad a vendégcsapat tiszteletére. Délután, a mérkőzés előtt, rövid üdvözlőbeszéd kíséretében a Haggibbor emlékszóval fog testvéregyüttesének kedveskedni. Este társasvacsora zárja le az értékes zsidó sporteseményt.

A mérkőzésen az eddigiek szerint a Haggibbor a következőkkel állhatásban fog játszani: Noe, Kleinmann—Gara, Kohn—Krausz—Liebermann, Keszler II—Krausz II—Schmiltovits—Kaufmann—Rosner.

A nagyváradi Makkabi vasárnap reggel érkezik számos nagyváradi zsidó futballbarát kíséretében.

Mi újság a sportvilágban?

Hétfőn este nagyjelentőségű döntést hozott a magyar belügyminiszter a vallás és közoktatásügyi miniszterrel egyetértésben. Miniszteri határozattal felfüggesztették a Magyar Labdarúgó Szövetség önkormányzati jogát és az ügyek vezetésére kormánybiztosnak Gidófalvy Pál dr-t, a délmagyarországi labdarúgó alszövetség elnökét nevezték ki. A kormánybiztos az OTT által rendelkezésére bocsátott tisztviselőkkel fogja tovább vezetni a nagy adminisztrációval rendelkező szövetség ügyeit. Az intézkedést hónapok óta tartó tájékozódás és adatgyűjtés előzte meg s csak miután a hatóságok teljesen lefolytatták a titkos vizsgálatot, került sor az intézkedésekre, amelyek váratlanul érintették a magyar sportköröket. A legnagyobb magyar sportszövetséget gyökeresen átszervezik.

A Camarasescu-kupáért a kolozsvári TC sétatéri pályán az U az Echo ellen, míg a KAC a Tenisz Club-al játszik. A már megindult küzdelemben a csapatok a következők: U: dr. Metianu, Gitta, Dolhea, Echo: Radó, Bekó, Albon, KAC: Benedek, dr. Farkas, Sikó, TC: Pusztai, Dóczy.

Palesztina

BUNTEK TEL-Avivban meglátogatták a kormánybiztosmestert, erre három óra a városban. Este fél nyolcig volt tilos a közutak következésében. Vélháznaknak este féltíz avivi polgár is, aki egy yáházba, kiült a teraszen. Tíz óra után a gyerekek hazafelé a

DE AZ ESTI TEL-Avivban felzajlott hangulatban arab holttestek val szomszédos városok kezében a kormánybiztos a Tel-Aviv fele se ki. A pénteken szorosodó országúti Ez már súlyos károkozásoknak. Ezeket keresi meg azt, am Valószínűleg újra kőának nyilatkozata a tészek céltalanok, mken nem tud urrá les

UGYANAKKOR A nácis megkezdte az 5 munkák kiosztását, a nyár folyamán állá ki utakat hozták nek. Készül a város Hamelech ucca végé donban lévő nagy pa tak nagy, értékes te

NEHANY ÉRDÉ lent meg a kormány belőle, hol keres a d dó bevándorlásokon. A ges emelkedést mut

ált. posta bélyegváltásrl. telefon Rádió

Ennek a fejlődés mutatja a vasuti sz atatisztikája. A zsidó vonaton és lehető galom igénybevétele

KÖZÖSSÉG

Megkezdte román és fize

Fokozni akarj

Bucuresti, juni Cluj román-palesztin mény megkötésé lefolytatására a elindult Tel-Aviv érkezett Bucures pélyes megnyitój a nemzetgazdasá tárgyaló román a következők: I. einök, I. Vintea-Támogató Igazg rescu miniszteri witz Románia pe taséja, I. Dumitri delegátusa. A p Cheloché, a pale mi kamara elnö chovosky a citrus ke, Calaris és dr örök.

Mivel a román mi mérleg Pales szeggel állandó legáció — a tár mennyiségű pal óvánja, anélkül

„Vizek Napja“

„Vizek Napja“... a városban meglátogatta Izrael Rokach polgármestert...

Palesztinai hétköznapiak

BÜNTETIK TEL-AVIVOT, mert fiatalok a telemek felrobbantottak néhány telefonfülkét az utcákon...

A telemek egyik felén Tel-Aviv állatkertje díszleveg, a másik fele lesz a park.

MOST MÁR FEHÉR HOLLÓ a narancs és a grape fruit. Különösen a narancs kelendő, ha még egy két darab piacra kerül belőle.

NYÁRI SZINPADOT ÉPÍTETT a Palesztina Orchestra, melynek ünnepélyes felavatása június 17-én volt dr. Scherchen vezénylete alatti koncert keretében.

A DIZENGOFF TERI ÉPÍTKEZÉSEK közül az Arlosoroff ház közeledik befejezéséhez. Az impozáns szakszervezeti ház telken most kezdték építeni a Kupat Cholim, a betegsegélyezőpénztár új házat.

NAGYSZABASU KÖLCSÖNT VESZ FEL HAIFA városa és a kölcsonból jelentékeny rész a zsidó városrészek céljaira fordítandó.

NEHANY ERDŐKÉ STATISZTIKA jelent meg a kormány hivatalosában. Látniuk belőle, hol keres a palesztinai kormány a zsidó bevándorlásokon.

DE AZ ESTI TIALOM nem sokat segít a felajzott hangulaton. Csütörtökön reggel három arab holittestét találták meg a Jaffával szomszédos városrészekben.

UGYANAKKOR AZONBAN a városi tanács megkezdte az 50 ezer fontos városi munkák kiosztását, mellyel 1000 munkás jut a nyár folyamán állandó kenyérhez.

Állandóan deficitese és a forgalom évről-évre csökken: az utasok száma 1929 2402 2506 2028 864 teherszáll. tonnákban 943 1115 1007 1075 766

Table with 5 columns: Year (1934-1938) and categories: alt. posta, bályegvásárl., telefon, Rádió.

Table with 5 columns: Year (1936-1938) and categories: 450.456, 217.993, 12.480, 20.388

Ennek a fejlődésnek éppen az ellenkezőjét mutatja a vasuti személy- és teherforgalom statisztikája. A zsidók nem szívesen utaznak a vonaton és lehetőleg elkerülik a teherforgalom igénybevételét is.

Barzilay István

KÜZGAZDASÁG

Megkezdődtek a tárgyalások az új román-palesztinai külkereskedelmi és fizetési egyezmény megkötésére

Fokozni akarják a palesztinai árak romániai elhelyezési lehetőségeit a palesztinai delegátusok

Bucuresti, június 21. Megirtuk, hogy az új román-palesztinai külkereskedelmi egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások befolytatására a palesztinai delegáció már elindult Tel-Avivból és tegnapi este megérkezett Bucurestibe.

kek kontingenseit emelnék. Az első érdemleges tárgyalás ma kezdődött meg, a tárgyalások e héten és a jövő héten tartani fognak.

A malmoktól forgalmi adókülönbözettel követel a pénzügyminisztérium. A kereskedelmi malmoknál tartott ellenőrzések jegyzőkönyvei alapján a pénzügyminisztérium megállapította, hogy a legtöbb malom az 1939. április elseje óta kiszállított lisztet után továbbra is 22 bani forgalmi adót fizetett különként 30 bani helyett, viszont a katonaság részére szállított lisztet után egyáltalán nem fizettek meg az újonnan 30 banival megállapított forgalmi adót.

Mivel a román-palesztinai külkereskedelmi mérleg Palesztina terhére túl nagy összeggel állandóan passzív, a palesztinai delegáció a tárgyalások során nagyobb mennyiségű palesztinai árucikk átvételét kívánja, anélkül, hogy a román exportcik-

„NEM LÁTOM BE, MIÉRT FIZESSEK 50 BANIVAL TOBBET AZ ETHYL UNIREA KÉKBENZINÉRT.“ A NAGY SIKER MAGYARÁZATA

Ha 50 banival többet fizet az Ethyl Unirea Kék Benzin literjéért, több kilométert fut vele. Ime, ez a magyarázata az Ethyl Unirec Kék Benzin jelentős sikerének, amely a magas nyomású modern motor ideális üzemanyaga.

Ethyl UNIREA KÉK Benzin UNIREA

Monopolpálinkát italmérési engedély nélkül is árusíthatnak a fűszerkereskedők

Bucuresti, június 21. A Szeszmonopól vezérigazgatósága rendeletet adott ki, mely szerint monopolpálinkát árusíthatnak azok a fűszerkereskedők is, akiknek nincsen italmérési engedélyük.

tézhetnek a Szeszmonopól vezérigazgatóságához, amelyben monopolpálinka árusítására vonatkozó speciális engedélyt kérhetnek. A kérvényhez az állampolgársági bizonyítványt és az iparengedély (cégbejegyzés) másolatát kell csatolni.

A téli szövetek árát 20-30 százalékkal emelik egyes posztógyárak

Bucuresti, június 21. A belföldi textilpiacon hónapokig tartó üzletlenség után ismét élénkesség mutatkozik és különösen a téli idényre eszközölnék a kereskedők nagy bevásárlásokat. A textilpiac legjelentősebb eseménye a téli szövetek nagyarányú drágulása.

Az 1938. évinél is nagyobb buza-termésre van kilátás. A földművelésügyi minisztérium legújabb hivatalos becslése szerint ugyannyiságilag, mint minőségileg az 1938. évinél jobb buza-termésre van kilátás.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Table with 2 columns: Currency (Dollár, angol font, holland forint, svájci frank, francia frank, márka, pengő, csehkorona, szlovákkorona) and Exchange Rate.

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak.

Table with 2 columns: Currency (angol font, angol font, angol font, holland forint, dollár, svájci frank, francia frank, francia frank, belgas, zloty, svédkorona) and Exchange Rate.

UJ KELET Legújabb hírek

Chamberlain a tiencsini helyzetről

(Első oldali cikkünk folytatása)

fenyegetve vannak-e, kötelességünk teljes és feltétlen támogatásban részesíteni angol barátainkat, akik különös megpróbáltatásokat szenvednek. Kívánatos lenne azonban, hogy Amerika is késlekedés nélkül ilyen magatartást tanúsítson.

A Le Figaro szerint az Egyesült Államok sokkal közelebbről figyelik az eseményeket, mint ahogy a látszat mutatja. Hogyan is feltehetően el, hogy Anglia feláldozta Japánnal való háborúitani barátságát az amerikaiakkal való barátság skrupulusai miatt? A l'Epoque szerint a washingtoni kormány tokiói képviselője igen erélyes fellépést tanúsított, ami arra mutat, hogy nemcsak közvetítő szerepet akarnak vállalni az Egyesült Államok Anglia és Japán között, de biztosítani akarják saját jogaikat is. A súlyos távolkeleti helyzet egyforma mértékben érdekli Franciaországot, Angliát és az Egyesült Államokat. Ezért a három ország összetartásának erőteljesen kell megnyilatkoznia, ma inkább, mint valaha.

London, június 21. (Rador). A Daily Mail felszólítja a kormányt, hogy határozottan szálljon szembe a japán kihívással és ne fogadjon el kompromisszumot.

Washington, június 21. (Rador). A külügyminisztérium szerdán nyilvánosságra hozza a tokiói kormányhoz intézett tiltakozási jegyzékek szövegét a Kínában tartózkodó amerikai polgárok javának bombázása ellen.

Kínai javaslat japán győzelem előmozdítására

Hongkong, június 21. (Rador). A Havas jelenti: Wang Csing Vej, a Csang Kaj Sek marsalltól elvált végrehajtó, Yunan volt államelnöke, aki Japánba utazott, javaslatot tett a japán kormányának a következő pontokból álló program megvalósítására:

1. Swatow és Pakhoj városok elfoglalása a kínai csapatoknak délkeletről való ellátásának megakadályozása céljából.

2. Újabb támadás elindítása a Jangce-vidéken a 4-ik vörös hadseregnek, a kínai erők zömének elszigetelésére.

3. Sian-Fu városának elfoglalása Jehnannal, a Vörös Kína fővárosával együtt, hogy ezzel megakadályozzák Csang Kaj Sek orosz részről való támogatását.

4. Wang Csing Vej az előbbiekből alapján kész kínai kormányt alakítani és Kína nevében csatlakozni az antikommintern paktumhoz és világháború esetén a tengelyhatalmak mellé állani.

Hongkongi politikai körökben azt hiszik, hogy az idegen hatalmaknak szilárd magatartást kell tanúsítaniuk, ha távolkeleti állásukat fenn akarják tartani.

Swatow kikötőjét elfoglalták a japánok

Hongkong, június 21. (Rador). A japánok csapatokat tettek partra Swatow közelében és előnyomulóban vannak a város felé. A kínai csapatok gyenge ellenállást fejtettek ki. A japán tengerészeti hatóságok azt tanácsolták három angol hajó parancsmóknak, ne menjenek be Swatowba az ottani hadműveletek miatt. A három angol hajót le is állították. Két angol torpedóromboló utasítást kapott, hogy induljon Swatowba a három kereskedelmi hajó közelébe, a vizsgálat megkezdése végett. Swatowban egyébként csend van. Nemzetközi körök mégis attól tartanak, hogy a japánok ki fogják terjeszteni a vesztégtárt Swatow városára is és így elzárják az utolsó délkeleti nyílt kikötőt.

Tokió, június 21. A tengerészeti minisztérium kiadott közleménye hírül adja, hogy a japán tengeri haderő ma reggel félhat órakor megtörte a kínai ellenállást és elfoglalta azokat a szigeteket, amelyeknek központja Swatow város. Ugyanakkor minden intézkedést megtesznek a kínai partok blokádjának megerősítésére, hogy ezen az úton hengereljenek le Csang Kaj Sek kormányát.

Tokió, június 21. A császári vezérkar szárazföldi szekciójának jelentése közli, hogy a japán felderítő jelentések azt igazolják, mi-

szert a japán csapatok délután félhat órakor nyomultak be Swatowba.

Molotov Törökországba látogat

Isztambul, június 21. Molotov szovjet külügyi népbiztos a közeljövőben ellátogat Törökországba.

Az angol kormány javaslatot küldött Tokióba a tiencsini vita likvidálására

London, június 21. A Daily Telegraph tokiói értesítés alapján jelenti, hogy Sir Robert Craigie tokiói angol nagykövete a tiencsini vita elintézésére érdekében formulát juttatott el Arita külügyminiszterhez. Tokió, a lap szerint, kész volna tárgyalásokba bocsátkozni, de az északkínai kormány valamennyi engedményes terület megszüntetését követeli.

Chamberlain a tiencsini helyzetről

London, június 21. Az alsóház ma délutáni ülésén Chamberlain miniszterelnök ismételt nyilatkozott a távolkeleti helyzetről. Kifejtette, hogy a tiencsini engedményes terület lakóinak élelmiszerekkel való ellátása biztosítva van. Az angol követet ma megjelent a tokiói külügyminisztériumban és tiltakozását jelentette be a méltatlan bánásmód ellen, amelyben Japán katonák az engedményes terület néhány angol lakóját részesítették. A japán kormány magatartása ebben a kérdésben nem könnyen áttekinthető.

Német csapatmozdulatok a birodalom keleti és nyugati határán

Német-olasz tengerészeti tárgyalások

LONDON, június 21. A News Chronicle és a Daily Mail arról számol be, hogy német csapatmozdulatok történtek a nyugati, valamint a birodalom keleti határán. A „News Chronicle” szerint a csapatok elfoglalták a Siegfried-vonal első állásait. A Daily Herald berlini tudósítója jelenti, hogy a németek gyors iramban nagyfontosságú munkálatokat végeznek a keleti határ közelében, valamint a Lengyelország felé löli és a keletporoszországi határon. Ezeket a munkálatokat a Daily Herald tudósítója a jelenlegi külpolitikai helyzettel magyarázza. Ennek ellenére — fejezi be cikket a lap — semmi nem mutat arra, hogy Németország közeli akcióra készülne Danzig ellen.

BERLIN, június 21. Räder német tengerészeti és az olasz tengerészeti minisztérium államtitkára Friedrichshafenben megbeszélést folytattak a tengerészeti együttműködés ügyében.

Átszervezik az angol kormányt

Ujból akcióba lép a pápa

LONDON, június 21. A Daily Express jelenti, hogy két héten belül átszervezik az angol kormányt. Runciman lord, a titkos tanács elnöke, és vele együtt a kormány egy-két tagja, visszavonul a kabinetből.

LONDON, június 21. A Daily Sketch je-

A miniszterelnök elmondta végül, hogy a Kínában tartózkodó angol haderőknek több, mint fele Tiencsinben van.

Remélem, — mondotta Chamberlain, — hogy ma, vagy holnap újabb híreket kapok a tiencsini helyzet alakulásáról.

A képviselő kérdéseire válaszolva, elmondta ezután Chamberlain, hogy a tiencsini engedményes terület jelentős liszt és rizskészlet fölött rendelkezik. A romlandó élelmiszerek odaszállítását a jelek szerint a japán hatóságok nem tiltották meg, de az ellenőrzés a szállításban jelentős késéseket idéz elő. A hajózás terén a helyzet megjavult, az utóbbi napokban nem tartóztattak fel további hajókat és a japán külügyminiszter vizsgálatot ígért az angol alattvalók sikarézása ügyében.

Henderson azt kérdezte, hogy a japán kormány fellépett-e Angliával szemben valamely konkrét panasszal és hogy egy ilyen panasz hiánya nem nehezíti-e meg a tárgyalásokat.

Chamberlain a kérdésre igenlőleg válaszolt, majd elmondta, hogy a tokiói angol nagykövet világosan megmondotta a japán kormányának, hogy Anglia nem tűri az engedményes terület blokádját.

Egy másik kérdésre válaszolva, kijelentette Chamberlain, hogy a lengyel és török vezérkarokkal folytatott tárgyalások kielégítően haladnak, de ennél több nem kívánkozik a nyilvánosság elé.

Butler külügyi alminiszter: Halifax külügyminiszter értesítése szerint Moszkva jegyzéket intézett az eszt és lett kormányhoz, közölve, hogy igen súlyosnak tartaná, ha olyasmi jönne közbe, ami a két állam szuverénitásának csökkenéséhez vezetne.

A két kormány válaszában hangsúlyozta azon óhaját, hogy fentartsák függetlenségüket és semlegességüket.

Önök is lehetnek oly gyönyörű fogai, mint Amerika filmsztárjainak

Nem kell többé irigyelnie a hívatásos filmsztárjainak ragyogó fogsorukért. Az Ön fogai is ugyanolyan ragyogók és hófehérek lesznek, ha mátol kezdve KOLYNOS-szal mossa fogait.

Ezt a tudományos alapon előállított csodálatos, fogkrémet a fogorvosok ezrei ajánlják kiváló hatása miatt.

Növelje mosolya varázsát KOLYNOS dittal

A washingtoni kormány sürgeti az új semlegességi törvény megszavazását

WASHINGTON, június 21. (Rador). A Fehér Házban tartott sajtófogadtatáson Roosevelt elnök nem volt hajlandó az új sajtóiróknak harmadszori jelölésére vonatkozó kérdésére válaszolni. Az elnök azonban annak szükségességét hangsúlyozta, hogy a parlament még szünetje előtt jóváhagyja az új semlegességi törvényeket, mert ezzel el lehet hátrítani a háborút. Roosevelt szerint, ha a parlament szünet alatt háború törne ki Európában, az amerikai kormány kezeli meg lennének köztve a jelen törvény által.

WASHINGTON, június 21. (Rador). Jólétesült körök szerint az amerikai kormány minden eszközzel azon fáradozik, hogy a szenátussal megszavaztassa a semlegességi törvény módosítását még a folyamatosan levő ülésszak befejezése előtt. Métékadó körökben azt hiszik, hogy a semlegességi törvény módosításának elfogadása hozzá fog járulni a támadások elhárításához. A kongresszus talán már a jövő hét folyamán megszavazza a javaslatokat, amik után a szenátus vitát meg.

Zsidók a németországi fürdőhelyeken

Berlin, június 21. Frick belügyminiszter rendeletileg szabályozta a német fürdőhelyek zsidók részéről való látogatását. Eszerint zsidó orvos által kiállított bizonyítvány alapján megengedik egy zsidónak a fürdőhely látogatását, ha a bizonyítványt az egészségügyi hivatal látta meg. A rendelet a bel- és külföldi zsidókra egyformán vonatkozik.

Hitler közelebbről Budapestre látogat?

BUDAPEST, június 21. A Daily Express nemrégiben olyan hírt közölt, hogy Hitler a nyár folyamán ellátogat Budapestre. A Pester Lloyd ezzel szemben azt írja, hogy sem Budapesten, sem Berlinben nem tudnak hasonló látogatásról. Ennek ellenére beavatott körök fenntartják, hogy a birodalmi kancellár közelebbről ellátogat a magyar fővárosba.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 18-80.

SUN DE MORNING

